

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΘΕΜΑ:

Επενδυτικές στρατηγικές και στρατηγικές συναλλαγών
(Investment and Trading Strategies)

Πτυχιακή Εργασία

ΤΟΥ

Καλαπούτη Παντελή ΑΜ:3750

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Τσινασλανίδης Πρόδρομος

ΚΑΣΤΟΡΙΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΘΕΜΑ:

**Επενδυτικές στρατηγικές και στρατηγικές συναλλαγών
(Investment and Trading Strategies)**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ
ΚΑΛΑΠΟΥΤΗ ΠΑΝΤΕΛΗ**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Τσινασλανίδης Πρόδρομος

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την - 02-2024

.....
Ον/μο Μέλους ΕΠ/ΔΕΠ

.....
Ον/μο Μέλους ΕΠ/ΔΕΠ

.....
Ον/μο Μέλους ΕΠ/ΔΕΠ

ΚΑΣΤΟΡΙΑ , ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

Copyright © 2024 - ΠΑΝΤΕΛΗ Α. ΚΑΛΑΠΟΥΤΗ

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν αποκλειστικά τον συγγραφέα και δεν αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή.....	6
1.1 Σκοπός της Εργασίας	6
1.2 Δομή της Εργασίας.....	7
Κεφάλαιο 2 : Χαρτοφυλάκιο, Απόδοση και Κίνδυνος	7
2.1 Ορισμός χαρτοφυλακίου	7
2.2 Ανάλυση Χαρακτηριστικών Χαρτοφυλακίου	8
2.3 Τα συστατικά στοιχεία της απόδοσης	9
2.4 Κίνδυνος.....	10
2.5 Πηγές του κινδύνου	11
2.5.1 Κίνδυνος επιτοκίων	11
2.5.2 Κίνδυνος πληθωρισμού - κίνδυνος αγοραστικής δύναμης.....	12
2.5.3 Κίνδυνος αγοράς	14
2.5.4 Επιχειρηματικός κίνδυνος.....	15
2.5.5 Χρηματοοικονομικός κίνδυνος.....	17
2.5.6 Κίνδυνος ρευστότητας.....	19
2.5.7 Συναλλαγματικός κίνδυνος	21
2.5.8 Κίνδυνος Χώρας - Πολιτικός κίνδυνος	23
Κεφάλαιο 3 : Πρότυπα και Επενδύσεις	27
3.1 Επενδυτικά Πρότυπα	27
3.1.1 Επενδυτικό Πρότυπο Αξίας	27
3.1.2 Επενδυτικό Πρότυπο Ανάπτυξης	28
3.1.3 Επενδυτικό Πρότυπο Ορμής	30
3.1.4 Επενδυτικό Πρότυπο Αντίθεσης.....	32
3.1.5 Επενδυτικό Πρότυπο Χαμηλής Κεφαλαιοποίησης.....	34
3.1.6 Επενδυτικό Πρότυπο Πολύ Χαμηλής Κεφαλαιοποίησης.....	36
3.1.7 Επενδυτικό Πρότυπο Υψηλής Κεφαλαιοποίησης	38

3.2 Λόγοι ύπαρξης των επενδυτικών προτύπων.....	39
3.3 Διαχείριση Επενδυτικών Προτύπων	40
3.4 Η ανάδειξη των επενδυτικών προτύπων – Ιστορική ανάπτυξη.....	41
3.5 Οικονομικές Θεωρίες Αποτελεσματικότητας Αγορών.....	44
3.5.1 Η Θεωρία της «Αποτελεσματικής Αγοράς»	44
3.5.2 Θεωρίες ενάντια της <<Αποτελεσματικής Αγοράς>>	45
Κεφάλαιο 4 : Επενδυτικές Στρατηγικές	47
4.1 Περιγραφή των Επενδυτικών Στρατηγικών.....	47
4.2 Παθητικές στρατηγικές διαχείρισης	47
4.2.1 Πλεονεκτήματα Παθητικών Επενδυτικών Στρατηγικών	48
4.2.2 Μειονεκτήματα Παθητικών Επενδυτικών Στρατηγικών	49
4.3 Ενεργητικές στρατηγικές διαχείρισης	49
4.3.2 Buy and Hold	51
4.3.3 Moving Average	52
4.4 Είδη Στρατηγικών Επενδύσεων.....	53
4.4.1 Γενικά.....	53
4.4.2 Ο χρονισμός της αγοράς	53
4.4.3 Η επιλογή χρεογράφων	54
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	56
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	56
ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	56

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Οι επενδύσεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός ατόμου, μιας επιχείρησης ή ακόμα και μιας ολόκληρης οικονομίας. Περιλαμβάνουν την κατανομή πόρων, όπως χρήματα, χρόνο ή προσπάθεια, με την προσδοκία δημιουργίας κέρδους ή απόδοσης στο μέλλον. Έχουν σημαντική συμβολή στην οικονομία και την κοινωνία γενικότερα.

Οι στόχοι μιας επένδυσης είναι σημαντικοί καθώς :

Δημιουργούν θέσεις εργασίας, προωθούν την καινοτομία και συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας. Μέσω της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων και της χρηματοδότησης υφιστάμενων επιχειρήσεων, οι επενδύσεις δημιουργούν ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη. Μπορούν να βοηθήσουν στη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου περιουσίας, με σκοπό τη μείωση του κινδύνου. Μέσω της επένδυσης σε διάφορους τύπους περιουσίας, όπως μετοχές, ομόλογα και ακίνητα, οι επενδυτές μπορούν να προστατεύσουν την περιουσία τους από δυνητικές απώλειες.

Μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία ενός επαρκούς κεφαλαίου για συνταξιοδότηση και μελλοντική ασφάλεια. Μέσω της αποταμίευσης και των επενδύσεων, οι άνθρωποι μπορούν να δημιουργήσουν ένα χρηματοδοτικό πλάνο για τη συνέχιση της οικονομικής ασφάλειάς τους μετά τη συνταξιοδότηση.

Μπορούν να συμβάλλουν στην κοινωνική ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της παροχής χρηματοδότησης για κοινωφελείς οργανισμούς και της υποστήριξης της υποδομής και των δημόσιων υπηρεσιών.

Οι επενδύσεις έχουν κρίσιμη σημασία για την οικονομία και τους επενδυτές. Από τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διάθεση κεφαλαίου για νέες επιχειρηματικές ιδέες μέχρι τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου περιουσίας και τη δημιουργία μελλοντικής ασφάλειας, οι επενδύσεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ευημερία και την κοινωνική ανάπτυξη.

1.1 Σκοπός της Εργασίας

Αντικειμενικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η όσο το δυνατόν καλύτερη παρουσίαση της έννοιας των στρατηγικών επενδύσεων και στρατηγικών συναλλαγών. Η συγκεκριμένη εργασία επιδιώκει να εφοδιάσει τους αναγνώστες με όλες τις γνώσεις που είναι αναγκαίες για να κατανοήσουν τον τρόπο λειτουργίας των διάφορων επενδυτικών

στρατηγικών, καθώς και τα βήματα του ελέγχου για την αποτελεσματικότητα αυτών. Γίνεται μια θεωρητική προσέγγιση που αφορά την ανάλυση των βασικών εννοιών που σχετίζονται με τις επενδύσεις, όπως η διάρθρωση ενός χαρτοφυλακίου, ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος και η απόδοση, τα επενδυτικά πρότυπα, καθώς και οι επενδυτικές στρατηγικές.

1.2 Δομή της Εργασίας

Στο πρώτο μέρος της παρούσας εργασίας, θα παρουσιασθούν οι έννοιες του χαρτοφυλακίου και των επενδυτικών προτύπων. Πιο συγκεκριμένα, στο Κεφάλαιο 2 θα οριστεί το χαρτοφυλάκιο και θα γίνει μια αναφορά στα χαρακτηριστικά του. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα συστατικά στοιχεία της απόδοσής του και θα γίνει μια λεπτομερή αναφορά στους κινδύνους.

Το Κεφάλαιο 3 ασχολείται με τα επενδυτικά πρότυπα. Θα δοθεί ο ορισμός και θα καταγραφούν τα είδη τους, οι βασικές αρχές και οι συνέπειές τους. Τέλος θα αναφερθούμε και στις Οικονομικές Θεωρίες Αποτελεσματικότητας Αγορών.

Ολοκληρώνοντας, το Κεφάλαιο 4 θα διαπραγματευτεί τις Επενδυτικές Στρατηγικές. Θα γίνει μια περιγραφή και ταξινόμηση αυτών. Θα αναφερθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και η εργασία θα κλείσει με τα είδη στρατηγικών επενδύσεων.

Κεφάλαιο 2 : Χαρτοφυλάκιο, Απόδοση και Κίνδυνος

2.1 Ορισμός χαρτοφυλακίου

Ένα χαρτοφυλάκιο αναφέρεται σε μια συλλογή από επενδύσεις όπως μετοχές, ομόλογα, και άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα που κατέχονται από ένα άτομο, μια επιχείρηση, ή μια ομάδα. Το χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει επενδύσεις σε διάφορες κλάσεις περιουσίας, όπως μετοχές, ομόλογα, ακίνητη περιουσία, και άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Η διαχείριση ενός χαρτοφυλακίου συνήθως γίνεται με σκοπό τη διαφύλαξη και αύξηση του κεφαλαίου. Ένα χαρτοφυλάκιο μπορεί να δημιουργηθεί για πολλούς λόγους, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών στόχων, των φορολογικών συνθηκών, και του επιπέδου ανάληψης κινδύνου που είναι πρόθυμο ν' ανέχεται ο επενδυτής. Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου πρέπει να λάβει υπόψη του τους στόχους και τη δυνατότητα ανοχής κινδύνου του κάθε επενδυτή. Αυτό συμβάλλει στη δημιουργία μίας

προσωπικής στρατηγικής επένδυσης. (www.morningstar.com,
www.thebalancemoney.com)

2.3 Ανάλυση Χαρακτηριστικών Χαρτοφυλακίου

Απόδοση: Μετρά το μέγεθος με το οποίο αυξάνεται ή μειώνεται ο πλούτος του, γι' αυτό το λόγο η έννοια της απόδοσης μιας επένδυσης είναι εξαιρετικά σημαντική για τον επενδυτή.

Η απόδοση διακρίνεται σε :

1. Πραγματοποιηθείσα Απόδοση.
2. Αναμενόμενη Απόδοση ή Προσδοκώμενη Απόδοση.
3. Απαιτούμενη Απόδοση.

Πραγματοποιηθείσα απόδοση ή ιστορική (realized or historical return) είναι η πραγματική απόδοση μιας επένδυσης η οποία πραγματοποιήθηκε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Εάν, για παράδειγμα, ένας επενδυτής καταθέσει 10.000 ευρώ σε ένα τραπεζικό λογαριασμό την 1/1/2023 και την 1/1/2024 η κατάθεση του αυτή έχει υπόλοιπο 12.000 ευρώ, η πραγματοποιηθείσα απόδοση θα είναι $(2000/10.000=)$ 20%.

Αναμενόμενη ή προσδοκώμενη απόδοση (expected or ex ante return) είναι η απόδοση την οποία οι επενδυτές προβλέπουν να αποκομίσουν στο μέλλον από μια επένδυση. Επειδή όμως το μέλλον είναι αβέβαιο, η αναμενόμενη απόδοση μπορεί να πραγματοποιηθεί όπως μπορεί και να μη πραγματοποιηθεί. Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η αναμενόμενη και η πραγματοποιηθείσα απόδοση μπορεί να διαφέρουν.

Απαιτούμενη απόδοση (required return) είναι η ελάχιστη απόδοση την οποία οι επενδυτές απαιτούν να έχει μια επένδυση για να την αναλάβουν. Η απαιτούμενη απόδοση περιλαμβάνει τρία μέρη:

- i. την πραγματική απόδοση χωρίς κίνδυνο (real risk – free rate). Η απόδοση αυτή βασίζεται στο πραγματικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας στην οποία δραστηριοποιείται ο επενδυτής

ii. το αναμενόμενο ποσοστό πληθωρισμού

μια ανταμοιβή για τον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο επενδυτής (risk premium) η οποία εξαρτάται από πολλούς παράγοντες αβεβαιότητας όπως ο επιχειρηματικός κίνδυνος, ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος, ο πολιτικός κίνδυνος κ.α. (Investopedia :Realized vs.Unrealized Return- Article)

2.2 Τα συστατικά στοιχεία της απόδοσης

Όταν ένας επενδυτής κάνει μια επένδυση, αναβάλλει κάποια σημερινή κατανάλωση με σκοπό να έχει τη δυνατότητα να καταναλώσει περισσότερα στο μέλλον. Κατά συνέπεια, όταν ένας επενδυτής αναφέρεται σε μια επένδυση, αυτό που τον ενδιαφέρει είναι η αύξηση του πλούτου που θα προέλθει από αυτή την επένδυση. Αυτή η μεταβολή του πλούτου του επενδυτή μπορεί να προέλθει από την είσπραξη τρέχοντος εισοδήματος, όπως για παράδειγμα τα μερίσματα και οι τόκοι, ή/και από τη μεταβολή της αξίας της ίδιας της επένδυσής του. Άρα, η απόδοση μιας επένδυσης αποτελείται από δύο μέρη:

Απόδοση εισοδήματος (yield). αναφέρεται στο ποσοστό του εισοδήματος που προκύπτει από μια επένδυση, συγκριμένο με το αρχικό κεφάλαιο που επενδύθηκε. Είναι ένας σημαντικός δείκτης για τους επενδυτές και τους οικονομολόγους, καθώς δίνει μια εικόνα της απόδοσης μιας επένδυσης σε σχέση με το ρίσκο που ανέλαβαν.

Η απόδοση εισοδήματος μπορεί να υπολογιστεί με διάφορους τρόπους, ανάλογα με τη φύση της επένδυσης. Για παράδειγμα, στην περίπτωση των μετοχών, η απόδοση εισοδήματος υπολογίζεται ως τα κέρδη από τις μετοχές διαιρεμένα με την αρχική τιμή των μετοχών. Στην περίπτωση ομολόγων, η απόδοση εισοδήματος υπολογίζεται μέσω του ετήσιου επιτόκιου που καταβάλλεται διαιρώντας το με την αρχική αξία των ομολόγων.

Κέρδη ή ζημίες κεφαλαίου (capital gain or loss) αναφέρονται στο αποτέλεσμα των επενδύσεων ενός επιχειρηματία ή μιας επιχείρησης. Αυτό το αποτέλεσμα προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των εσόδων και των εξόδων, και αποτελεί ένδειξη της οικονομικής απόδοσης του κεφαλαίου που επενδύθηκε.

Κέρδη κεφαλαίου:

- Τα κέρδη κεφαλαίου προκύπτουν όταν τα έσοδα υπερβαίνουν τις δαπάνες. Αυτό συμβαίνει όταν η αξία των επενδύσεων αυξάνεται μέσω αύξησης των τιμών των περιουσιακών στοιχείων, όπως μετοχές, ακίνητη περιουσία, ή

επιχειρήσεων.

- Επίσης, τα κέρδη κεφαλαίου μπορούν να προκύψουν από το επιχειρηματικό κέρδος, όταν μια εταιρεία που λειτουργεί με επιτυχία δημιουργεί αξία για τους μετόχους της.

Ζημίες κεφαλαίου:

- Από την άλλη πλευρά, οι ζημίες κεφαλαίου συμβαίνουν όταν οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα.
- Ο λόγος γι' αυτό μπορεί ν' αφορά συγκυβέρνηση, λάθη στη διάθεση των πόρων αλλά και γενικές οικονομικές πτώσεις.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι:

$$\text{Συνολική απόδοση επένδυσης} = \text{Απόδοση εισοδήματος} + \text{Κέρδη κεφαλαίου} \\ \text{ή} \\ - \text{Ζημίες κεφαλαίου}$$

(www.wsj.com)

2.4 Κίνδυνος

Ο ορισμός που δίνουν συνήθως τα λεξικά για τον κίνδυνο (risk) είναι η πιθανότητα ζημίας, βλάβης ή τραυματισμού. Ο ορισμός όμως αυτός δεν δίνει την δυνατότητα ποσοτικής μέτρησης του κινδύνου με ακρίβεια. Για τον λόγο αυτό θα μπορούσε να οριστεί ως κίνδυνος η πιθανότητα το πραγματικό αποτέλεσμα από μια επένδυση να διαφέρει από το αναμενόμενο. Είναι, φυσικά, αυτονόητο ότι όλοι σχεδόν οι επενδυτές ανησυχούν για την περίπτωση εκείνη κατά την οποία το πραγματικό αποτέλεσμα μιας επένδυσης θα είναι μικρότερο του αναμενόμενου. Η αντίθετη περίπτωση (όταν δηλαδή το πραγματικό αποτέλεσμα είναι μεγαλύτερο του αναμενόμενου) αποτελεί μια ευχάριστη έκπληξη. Στη περίπτωση αυτή, κανένας δεν αναφέρεται στον κίνδυνο, μολονότι και αυτό αποτελεί κίνδυνο. Γενικά, όσο περισσότερο διαφέρει το πραγματικό αποτέλεσμα μιας επένδυσης από το αναμενόμενο (ή με άλλα λόγια, όσο μεγαλύτερη είναι η διασπορά των δυνατικών αποτελεσμάτων γύρω από το αναμενόμενο), τόσο μεγαλύτερος είναι και ο κίνδυνος (www.investopedia.com)

2.5 Πηγές του κινδύνου

Όλες οι επενδύσεις ενέχουν κίνδυνο που κάνει τις μελλοντικές τους αποδόσεις αβέβαιες. Ο συνολικός κίνδυνος μιας επένδυσης προέρχεται από πολλές πηγές, οι κυριότερες από τις οποίες είναι οι εξής:

2.5.1 Κίνδυνος επιτοκίων (interest rate risk).

Είναι η πιθανή μεταβλητότητα (variability) των αποδόσεων μιας επένδυσης, η οποία προέρχεται από μεταβολές των επιτοκίων της αγοράς. Αυτός ο κίνδυνος προκύπτει από το γεγονός ότι οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών από αυτές τις επενδύσεις. Όταν τα επιτόκια αυξάνονται, η αξία των υφιστάμενων ομολόγων σταθερού επιτοκίου μειώνεται, καθώς τα νεότερα ομόλογα με υψηλότερες αποδόσεις γίνονται πιο ελκυστικά για τους επενδυτές. Αντίθετα, όταν τα επιτόκια πέφτουν, η αξία των υφιστάμενων ομολόγων σταθερού επιτοκίου αυξάνεται, καθώς προσφέρουν υψηλότερες αποδόσεις από τα νεοεκδοθέντα ομόλογα.

Τύποι κινδύνου επιτοκίου

Υπάρχουν διάφοροι τύποι κινδύνου επιτοκίου που πρέπει να λάβουν υπόψη οι επενδυτές και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα:

- Κίνδυνος τιμής: Είναι ο κίνδυνος μείωσης της αγοραίας αξίας ενός ομολόγου λόγω αύξησης των επιτοκίων. Τα ομόλογα με μεγαλύτερη διάρκεια τείνουν να έχουν υψηλότερο κίνδυνο τιμής επειδή οι ταμειακές ροές τους είναι πιο ευαίσθητες στις μεταβολές των επιτοκίων.
- Κίνδυνος επανεπένδυσης: Ο κίνδυνος επανεπένδυσης προκύπτει όταν οι ταμειακές ροές από επενδύσεις, όπως οι πληρωμές τοκομεριδίων από ομόλογα, επανεπενδύονται με χαμηλότερα επιτόκια από την αρχική επένδυση. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερες συνολικές αποδόσεις για τους επενδυτές.
- Κίνδυνος καμπύλης απόδοσης: Οι αλλαγές στο σχήμα και την κλίση της καμπύλης αποδόσεων μπορεί να επηρεάσουν διαφορετικά τις διαφορετικές λήξεις των ομολόγων. Για παράδειγμα, μια ισοπεδωτική καμπύλη αποδόσεων (τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια αυξάνονται ταχύτερα από τα μακροπρόθεσμα επιτόκια) μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τα μακροπρόθεσμα ομόλογα.

- Κίνδυνος κλήσης: Ο κίνδυνος κλήσης σχετίζεται με ομόλογα που μπορούν να ανακληθούν, όπου ο εκδότης έχει το δικαίωμα να εξαγοράσει το ομόλογο πριν από την ημερομηνία λήξης του. Εάν τα επιτόκια πέσουν, οι εκδότες είναι πιο πιθανό να καλέσουν αυτά τα ομόλογα, αφήνοντας τους επενδυτές με επιστροφή κεφαλαίου και αναγκάζοντάς τους να επανεπενδύσουν με χαμηλότερα επιτόκια.
- Κίνδυνος αντιστοίχισης ταμειακών ροών: Αυτός ο κίνδυνος σχετίζεται με ιδρύματα όπως τα συνταξιοδοτικά ταμεία που έχουν συγκεκριμένες μελλοντικές υποχρεώσεις. Εάν τα επιτόκια κινούνται δυσμενώς, μπορεί να γίνει δύσκολο να αντιστοιχιστούν οι ταμειακές ροές των περιουσιακών στοιχείων με τις ταμειακές εκροές των υποχρεώσεων.

Διαχείριση κινδύνου επιτοκίου

Οι επενδυτές και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν διάφορες στρατηγικές για τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου:

- Αντιστοίχιση διάρκειας: Η διάρκεια μετρά την ευαισθησία ενός ομολόγου στις αλλαγές στα επιτόκια. Αντιστοιχίζοντας τη διάρκεια των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, οι επενδυτές μπορούν να ελαχιστοποιήσουν την έκθεσή τους στις μεταβολές των επιτοκίων.
- Διαχείριση στοιχείων ενεργητικού-παθητικού (ALM): Το ALM περιλαμβάνει την ευθυγράμμιση της διάρκειας και των χαρακτηριστικών ταμειακών ροών των περιουσιακών στοιχείων με εκείνα των υποχρεώσεων για τον μετριασμό του κινδύνου επιτοκίου.
- Χρήση παραγώγων: Οι στρατηγικές αντιστάθμισης που χρησιμοποιούν παράγωγα επιτοκίων, όπως συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων ή δικαιώματα προαίρεσης, μπορούν να συμβάλουν στον μετριασμό της έκθεσης στον κίνδυνο επιτοκίου.
- Διαφοροποίηση: Η κατοχή ενός διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου τίτλων σταθερού εισοδήματος με ποικίλες λήξεις και επιτόκια τοκομεριδίων μπορεί να βοηθήσει στην κατανομή του κινδύνου επιτοκίου.
- Ενεργή διαχείριση χαρτοφυλακίου: Η συνεχής παρακολούθηση και προσαρμογή των επενδυτικών χαρτοφυλακίων ως απάντηση σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα επιτοκίων μπορεί να βοηθήσει στη διαχείριση της έκθεσης σε κίνδυνο. (CFA Institute)

2.5.2 Κίνδυνος πληθωρισμού - κίνδυνος αγοραστικής δύναμης (inflation risk or

purchasing power risk). Είναι η πιθανή διάβρωση της αξίας του χρήματος με την πάροδο του χρόνου, αλλά έχουν ξεχωριστά χαρακτηριστικά και επιπτώσεις για τους επενδυτές.

- Κίνδυνος πληθωρισμού

Ο κίνδυνος πληθωρισμού αναφέρεται στον κίνδυνο να μειωθεί η αγοραστική δύναμη του χρήματος με την πάροδο του χρόνου λόγω της αύξησης των τιμών. Ο πληθωρισμός είναι μια γενική αύξηση των τιμών, που σημαίνει ότι το ίδιο χρηματικό ποσό θα αγοράσει λιγότερα αγαθά και υπηρεσίες στο μέλλον. Αυτό μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις για τους επενδυτές, ιδιαίτερα εκείνους που κατέχουν περιουσιακά στοιχεία σε νόμισμα που παρουσιάζει υψηλό πληθωρισμό. Οι επενδυτές αντιμετωπίζουν κίνδυνο πληθωρισμού σε διάφορες πτυχές των επενδυτικών τους χαρτοφυλακίων. Για παράδειγμα, οι επενδύσεις σταθερού εισοδήματος, όπως τα ομόλογα, μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στον κίνδυνο πληθωρισμού, επειδή οι πληρωμές τόκων που παρέχουν ενδέχεται να μην συμβαδίζουν με τις αυξανόμενες τιμές. Ομοίως, τα διαθέσιμα σε μετρητά μπορεί να χάσουν την αξία τους σε πραγματικούς όρους, εάν ο πληθωρισμός υπερβαίνει τους τόκους που κερδίζονται σε αυτές τις διαθέσεις.

Για να μετριάσουν τον κίνδυνο πληθωρισμού, οι επενδυτές συχνά στρέφονται σε περιουσιακά στοιχεία που λειτουργούσαν ιστορικά ως αντισταθμιστές έναντι του πληθωρισμού, όπως ακίνητα, εμπορεύματα (όπως ο χρυσός και το ασήμι) και ορισμένοι τύποι μετοχών. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν δείξει μια τάση να διατηρούν ή να αυξάνουν την αξία τους σε περιόδους υψηλού πληθωρισμού, παρέχοντας ένα δυνητικό απόθεμα έναντι της διάβρωσης της αγοραστικής δύναμης.

- Κίνδυνος αγοραστικής δύναμης

Ο κίνδυνος αγοραστικής δύναμης σχετίζεται στενά με τον κίνδυνο πληθωρισμού, αλλά εστιάζει πιο συγκεκριμένα στην επίδραση του πληθωρισμού στην ικανότητα ενός ατόμου να αγοράζει αγαθά και υπηρεσίες. Αναφέρεται στην πιθανότητα η πραγματική αξία των αποταμιεύσεων ή του εισοδήματος ενός ατόμου να μειωθεί λόγω του πληθωρισμού, οδηγώντας σε μείωση του βιοτικού του επιπέδου. Για τους συνταξιούχους ή τα άτομα που ζουν με σταθερό εισόδημα, ο κίνδυνος αγοραστικής δύναμης μπορεί να αποτελέσει σημαντική ανησυχία. Εάν το εισόδημά τους ή οι αποταμιεύσεις τους δεν συμβαδίζουν με τον πληθωρισμό, μπορεί να δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να αντέξουν οικονομικά το ίδιο βιοτικό επίπεδο με την πάροδο του χρόνου.

Μια κοινή στρατηγική για την αντιμετώπιση του κινδύνου αγοραστικής δύναμης είναι

η επένδυση σε περιουσιακά στοιχεία που παρείχαν ιστορικά αποδόσεις που ξεπερνούν τον πληθωρισμό. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, επενδύσεις σε ακίνητα και άλλα περιουσιακά στοιχεία με δυνατότητες ανάπτυξης.

- Βασικές Διαφορές

Ενώ τόσο ο κίνδυνος πληθωρισμού όσο και ο κίνδυνος αγοραστικής δύναμης σχετίζονται με την επίδραση της αύξησης των τιμών στον πλούτο και το εισόδημα, διαφέρουν ως προς την εστίασή τους. Ο κίνδυνος πληθωρισμού αφορά ευρύτερα την επίδραση της αύξησης των τιμών στις αποδόσεις των επενδύσεων και στις αξίες των περιουσιακών στοιχείων, ενώ ο κίνδυνος αγοραστικής δύναμης επικεντρώνεται στην ικανότητα των ατόμων να διατηρήσουν το βιοτικό τους επίπεδο ενόψει του πληθωρισμού. (www.stlouisfed.org)

2.5.3 Κίνδυνος αγοράς (market risk).

Είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας που προκύπτει από αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς όπως τα επιτόκια, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, οι τιμές των εμπορευμάτων και οι τιμές των μετοχών. Αποτελεί βασικό μέλημα για τους επενδυτές, τις επιχειρήσεις και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την αξία των επενδύσεων και των περιουσιακών στοιχείων. Ο κίνδυνος αγοράς συχνά κατηγοριοποιείται σε τρεις κύριους τύπους: κίνδυνο μετοχών, κίνδυνο επιτοκίου και συναλλαγματικό κίνδυνο.

- Τύποι Κινδύνου Αγοράς

Κίνδυνος μετοχών: Ο κίνδυνος μετοχών, γνωστός και ως κίνδυνος χρηματιστηρίου, αναφέρεται στην πιθανότητα επενδυτικών ζημιών λόγω διακυμάνσεων στις τιμές των μετοχών. Αυτός ο τύπος κινδύνου είναι ιδιαίτερα σημαντικός για επενδυτές που κατέχουν μετοχές ή τίτλους που βασίζονται σε μετοχές. Παράγοντες όπως η απόδοση της εταιρείας, οι οικονομικές συνθήκες και το κλίμα της αγοράς μπορούν όλοι να συμβάλουν στον κίνδυνο μετοχών.

Κίνδυνος επιτοκίου: Ο κίνδυνος επιτοκίου προκύπτει από την πιθανή επίδραση της αλλαγής των επιτοκίων στις επενδύσεις. Για παράδειγμα, όταν τα επιτόκια αυξάνονται, η αξία των υφιστάμενων επενδύσεων σταθερού επιτοκίου μπορεί να μειωθεί. Αυτός ο κίνδυνος είναι σημαντικός για τους κατόχους ομολόγων και άλλους επενδυτές σταθερού εισοδήματος.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Ο συναλλαγματικός κίνδυνος, γνωστός και ως συναλλαγματικός κίνδυνος, σχετίζεται με την πιθανότητα ζημιών λόγω

διακυμάνσεων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο ή οι επενδυτές που κατέχουν ξένα περιουσιακά στοιχεία εκτίθενται σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Οι κινήσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες μπορούν να επηρεάσουν την αξία των επενδύσεων και των επιχειρηματικών λειτουργιών.

- Μέτρηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι επενδυτές χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους για τη μέτρηση και τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς. Μια κοινή προσέγγιση είναι η Αξία σε Κίνδυνο (VaR), η οποία παρέχει μια εκτίμηση των πιθανών ζημιών υπό κανονικές συνθήκες αγοράς σε έναν καθορισμένο χρονικό ορίζοντα. Το stress testing είναι μια άλλη τεχνική που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του αντίκτυπου των ακραίων κινήσεων της αγοράς στα χαρτοφυλάκια.

Οι στρατηγικές διαχείρισης κινδύνου για τον κίνδυνο αγοράς περιλαμβάνουν τη διαφοροποίηση, την αντιστάθμιση με τη χρήση παραγώγων όπως τα δικαιώματα προαίρεσης και τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και τον καθορισμό ορίων έκθεσης με βάση την ανοχή κινδύνου. Επιπλέον, ορισμένα ιδρύματα χρησιμοποιούν εξελιγμένα χρηματοοικονομικά μοντέλα και αναλυτικά στοιχεία για την παρακολούθηση και τον μετριασμό του κινδύνου αγοράς.

- Ρυθμιστικά ζητήματα

Οι ρυθμιστικές αρχές επιβάλλουν απαιτήσεις στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σχετικά με τη μέτρηση και τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς. Για παράδειγμα, το πλαίσιο της Βασιλείας III περιλαμβάνει συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την κεφαλαιακή επάρκεια που σχετίζεται με τον κίνδυνο αγοράς. Η συμμόρφωση με αυτούς τους κανονισμούς είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της σταθερότητας και της ανθεκτικότητας των χρηματοπιστωτικών συστημάτων.

2.5.4 Επιχειρηματικός κίνδυνος (business risk).

Αναφέρεται στην πιθανότητα για απώλειες, διακοπές ή δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομική απόδοση και τη φήμη μιας εταιρείας. Περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν τις λειτουργίες ενός οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών συνθηκών, του ανταγωνισμού, των κανονιστικών αλλαγών, των φυσικών καταστροφών και των τεχνολογικών εξελίξεων. Η κατανόηση των διαφορετικών τύπων επιχειρηματικών κινδύνων και η εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών μετριασμού είναι ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία και βιωσιμότητα οποιασδήποτε επιχείρησης.

Τύποι επιχειρηματικών κινδύνων

1. Στρατηγικός κίνδυνος

Ο στρατηγικός κίνδυνος προκύπτει από παράγοντες όπως οι αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών, η δυναμική της αγοράς, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι ανταγωνιστικές πιέσεις. Αφορά τον πιθανό αντίκτυπο των στρατηγικών αποφάσεων ή την έλλειψή τους στην ικανότητα της εταιρείας να επιτύχει τους στόχους της. Ο μετριασμός του στρατηγικού κινδύνου περιλαμβάνει ενδελεχή ανάλυση της αγοράς, σχεδιασμό σεναρίων και ευέλικτες διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

2. Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος πηγάζει από εσωτερικές διαδικασίες, συστήματα, ανθρώπινο λάθος και εξωτερικά γεγονότα που μπορούν να διαταράξουν τις επιχειρηματικές λειτουργίες. Αυτό περιλαμβάνει κινδύνους που σχετίζονται με τη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας, αστοχίες τεχνολογίας, απάτη και ζητήματα συμμόρφωσης. Ο μετριασμός του λειτουργικού κινδύνου απαιτεί ισχυρούς εσωτερικούς ελέγχους, σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης, τακτικούς ελέγχους και επενδύσεις σε αξιόπιστες υποδομές.

3. Κίνδυνος συμμόρφωσης

Ο κίνδυνος συμμόρφωσης σχετίζεται με την πιθανότητα νομικών ή κανονιστικών κυρώσεων λόγω μη συμμόρφωσης με τους νόμους και τα πρότυπα του κλάδου. Αυτό περιλαμβάνει κινδύνους που σχετίζονται με τους κανονισμούς περί απορρήτου δεδομένων, τους περιβαλλοντικούς νόμους, τις εργασιακές πρακτικές και τα πρότυπα ασφάλειας των προϊόντων. Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου συμμόρφωσης περιλαμβάνει ισχυρές δομές διακυβέρνησης, συνεχή παρακολούθηση των ρυθμιστικών αλλαγών και προορατική δέσμευση με τις ρυθμιστικές αρχές.

4. Κίνδυνος φήμης

Ο κίνδυνος φήμης αναφέρεται στην πιθανή ζημιά στην επωνυμία και την εικόνα μιας εταιρείας λόγω αρνητικής αντίληψης του κοινού, ηθικών παραλείψεων ή αμφιλεγόμενων περιστατικών. Μπορεί να έχει εκτεταμένες συνέπειες στην εμπιστοσύνη των πελατών, την εμπιστοσύνη των επενδυτών και το ηθικό των εργαζομένων. Η διαχείριση του κινδύνου φήμης απαιτεί διαφανή επικοινωνία, ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές, εμπλοκή των ενδιαφερομένων και ετοιμότητα για κρίση.

Στρατηγικές Μετριασμού

1. Εκτίμηση και παρακολούθηση κινδύνου

Η διεξαγωγή ολοκληρωμένων αξιολογήσεων κινδύνου για τον εντοπισμό πιθανών απειλών και τρωτών σημείων είναι απαραίτητη. Η τακτική παρακολούθηση των βασικών δεικτών κινδύνου επιτρέπει τον έγκαιρο εντοπισμό των αναδυόμενων κινδύνων και την έγκαιρη παρέμβαση.

2. Διαφοροποίηση

Η διαφοροποίηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, των ροών εσόδων, των γεωγραφικών αγορών και των αλυσίδων εφοδιασμού μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό των επιπτώσεων συγκεκριμένων κινδύνων στη συνολική επιχειρηματική απόδοση.

3. Ασφαλιστική Κάλυψη

Η χρήση κατάλληλων ασφαλιστικών προϊόντων, όπως η ασφάλιση περιουσίας, η ασφάλιση αστικής ευθύνης, η ασφάλιση διακοπής εργασιών και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο μπορεί να παρέχει οικονομική προστασία έναντι διαφόρων κινδύνων.

4. Σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης

Η ανάπτυξη σχεδίων έκτακτης ανάγκης για διάφορα σενάρια, όπως φυσικές καταστροφές, οικονομική ύφεση ή λειτουργικές διακοπές επιτρέπει στους οργανισμούς να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά όταν υλοποιούνται κίνδυνοι.

5. Συμμετοχή ενδιαφερομένων

Η ενασχόληση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των πελατών, των εργαζομένων, των επενδυτών, των ρυθμιστικών αρχών και των τοπικών κοινοτήτων, ενισχύει την εμπιστοσύνη και την υποστήριξη σε δύσκολες στιγμές. (www.2.deloitte.com)

2.5.5 Χρηματοοικονομικός κίνδυνος (financial risk).

Είναι η πιθανή απώλεια ή αρνητικής επίδρασης στην οικονομική θέση λόγω αβεβαιοτήτων στην αγορά. Είναι ένα εγγενές μέρος κάθε επιχειρηματικής λειτουργίας και μπορεί να προκύψει από διάφορες πηγές. Η κατανόηση και η διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου είναι ζωτικής σημασίας για τις επιχειρήσεις προκειμένου να διασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και επιτυχία τους.

Τύποι χρηματοοικονομικού κινδύνου

1. Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς, γνωστός και ως συστηματικός κίνδυνος, σχετίζεται με τη συνολική κίνηση της αγοράς. Περιλαμβάνει κινδύνους που σχετίζονται με αλλαγές στα επιτόκια, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις τιμές των εμπορευμάτων και τις τιμές

των μετοχών. Οι επιχειρήσεις εκτίθενται σε κίνδυνο αγοράς λόγω των επενδύσεών τους, των χρηματοδοτικών τους δραστηριοτήτων και των διεθνών δραστηριοτήτων τους.

2. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από την πιθανότητα αποτυχίας ενός δανειολήπτη ή αντισυμβαλλομένου να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις. Αυτός ο τύπος κινδύνου είναι διαδεδομένος σε δανειοδοτικές και επενδυτικές δραστηριότητες όπου ο δανειολήπτης μπορεί να αθετήσει την αποπληρωμή ή τις πληρωμές τόκων. Η διαχείριση πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνει την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων και την εφαρμογή μέτρων για τον μετριασμό πιθανών ζημιών.

3. Νομικός και Ρυθμιστικός Κίνδυνος

Ο νομικός και ρυθμιστικός κίνδυνος προκύπτει από τη μη συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς που διέπουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η μη συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις μπορεί να οδηγήσει σε πρόστιμα, κυρώσεις, μηνύσεις και ζημιά στη φήμη. Οι επιχειρήσεις πρέπει να ενημερώνονται για τους εξελισσόμενους κανονισμούς και να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση μέσω αποτελεσματικών πρακτικών διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνου.

Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

1. Αναγνώριση κινδύνου

Το πρώτο βήμα στη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου είναι ο εντοπισμός των συγκεκριμένων κινδύνων που αντιμετωπίζει η επιχείρηση. Αυτό περιλαμβάνει τη διεξαγωγή ολοκληρωμένων αξιολογήσεων κινδύνου σε όλους τους τομείς λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων, της χρηματοδότησης και των καθημερινών δραστηριοτήτων.

2. Μέτρηση κινδύνου

Μόλις εντοπιστούν, οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι πρέπει να ποσοτικοποιηθούν και να μετρηθούν για να κατανοηθεί ο πιθανός αντίκτυπός τους στην επιχείρηση. Διάφορες ποσοτικές τεχνικές όπως η ανάλυση αξίας σε κίνδυνο (VaR) και η προσομοίωση ακραίων καταστάσεων χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του μεγέθους των πιθανών απωλειών σε διαφορετικά σενάρια.

3. Μετριασμός κινδύνου

Μετά την αξιολόγηση των κινδύνων, οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν στρατηγικές για τον μετριασμό ή τη μείωση της έκθεσής τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διαφοροποίηση των επενδύσεων, την αντιστάθμιση έναντι των διακυμάνσεων της

αγοράς, τη θέσπιση ισχυρών πιστωτικών πολιτικών, τη διατήρηση επαρκών αποθεμάτων ρευστότητας και την ενίσχυση των λειτουργικών ελέγχων.

4. Παρακολούθηση Κινδύνων

Η συνεχής παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι οι στρατηγικές μετριασμού παραμένουν αποτελεσματικές και σχετικές. Οι τακτικές αναθεωρήσεις της έκθεσης σε κίνδυνο, των μετρήσεων απόδοσης και των εξωτερικών παραγόντων βοηθούν τις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς και στους αναδυόμενους κινδύνους.

5. Αναφορά κινδύνου

Η αποτελεσματική επικοινωνία των οικονομικών κινδύνων στα ενδιαφερόμενα μέρη είναι ζωτικής σημασίας για τη διαφάνεια και τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων. Η ολοκληρωμένη αναφορά κινδύνου επιτρέπει στη διοίκηση και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να κατανοήσουν το προφίλ κινδύνου του οργανισμού και να λάβουν τις κατάλληλες ενέργειες. (www.ecb.europa.eu/ European Central Bank-ECB)

2.5.6 Κίνδυνος ρευστότητας (liquidity risk).

Αναφέρεται στη δυνατότητα ενός περιουσιακού στοιχείου ή τίτλου να πωληθεί ή να αγοραστεί γρήγορα στην αγορά χωρίς να επηρεαστεί η τιμή του. Είναι ο κίνδυνος μια εταιρεία ή ένας επενδυτής να μην είναι σε θέση να χαλαρώσει μια θέση ή να πουλήσει ένα περιουσιακό στοιχείο όταν χρειάζεται χωρίς να υποστεί σημαντική ζημία. Ο κίνδυνος ρευστότητας μπορεί να προκύψει από διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών της αγοράς, των κανονιστικών αλλαγών και των ειδικών χαρακτηριστικών του περιουσιακού στοιχείου ή του τίτλου.

Αιτίες κινδύνου ρευστότητας

- Συνθήκες αγοράς: Η αστάθεια και οι διαταραχές της αγοράς μπορεί να οδηγήσουν σε κίνδυνο ρευστότητας, καθώς οι επενδυτές μπορεί να θεωρήσουν δύσκολο να αγοράσουν ή να πουλήσουν περιουσιακά στοιχεία σε επιθυμητές τιμές.
- Ρυθμιστικές αλλαγές: Οι αλλαγές στους κανονισμούς μπορούν να επηρεάσουν τη ρευστότητα της αγοράς μεταβάλλοντας τις απαιτήσεις για συναλλαγές και αποθεματικά κεφαλαίου, επηρεάζοντας την ικανότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να διευκολύνουν τις συναλλαγές.
- Παράγοντες ειδικοί για περιουσιακά στοιχεία: Ορισμένα περιουσιακά στοιχεία

μπορεί να έχουν περιορισμένη ρευστότητα λόγω της φύσης τους, όπως σύνθετα παράγωγα ή τίτλοι με μοναδικά χαρακτηριστικά που τα καθιστούν λιγότερο εμπορεύσιμα.

Επιπτώσεις του Κινδύνου Ρευστότητας

- Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα: Οι τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν κίνδυνο ρευστότητας όταν δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους λόγω έλλειψης ρευστότητας στην αγορά ή πρόσβασης σε χρηματοδότηση.
- Επενδυτές: Οι επενδυτές μπορεί να αντιμετωπίσουν κίνδυνο ρευστότητας όταν δεν είναι σε θέση να πουλήσουν τις επενδύσεις τους σε δίκαιες τιμές, ειδικά κατά τη διάρκεια ύφεσης της αγοράς.
- Σταθερότητα της αγοράς: Ο κίνδυνος ρευστότητας μπορεί να συμβάλει στην αστάθεια της αγοράς, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε απότομες μεταβολές των τιμών και να επιδεινώσει τους συστημικούς κινδύνους.

Διαχείριση Κινδύνου Ρευστότητας

- Διαχείριση στοιχείων ενεργητικού-παθητικού: Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν τεχνικές διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού-παθητικού για να ταιριάζουν με τη λήξη των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεών τους, διασφαλίζοντας επαρκή ρευστότητα για την κάλυψη των υποχρεώσεων.
- Stress Testing: Η διεξαγωγή τεστ ακραίων καταστάσεων επιτρέπει στους οργανισμούς να αξιολογήσουν την ανθεκτικότητά τους σε αντίξοες συνθήκες ρευστότητας και να αναπτύξουν σχέδια έκτακτης ανάγκης.
- Διαφοροποίηση: Η διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης και των επενδυτικών χαρτοφυλακίων μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό του κινδύνου ρευστότητας μειώνοντας την εξάρτηση από συγκεκριμένες αγορές ή μέσα.

Ρυθμιστικό Πλαίσιο

- Βασιλεία III: Το πλαίσιο της Βασιλείας III εισήγαγε παγκόσμια πρότυπα για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένου του δείκτη κάλυψης ρευστότητας (LCR) και του δείκτη Net Stable Funding Ratio (NSFR) για την προώθηση μεγαλύτερης ανθεκτικότητας στον τραπεζικό τομέα.
- Νόμος Dodd-Frank: Στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο νόμος Dodd-Frank εφάρμοσε μέτρα με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της εποπτείας στις χρηματοπιστωτικές αγορές, αντιμετωπίζοντας πτυχές του κινδύνου ρευστότητας μεταξύ άλλων ανησυχιών.

- Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA): Η ESMA διαδραματίζει βασικό ρόλο στη ρύθμιση των αγορών κινητών αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της επίβλεψης πτυχών που σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνου ρευστότητας για χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη δικαιοδοσία της. (Bank for International Settlements BIS /www.bis.org)

2.5.7 Συναλλαγματικός κίνδυνος (exchange rate risk or currency risk).

Είναι η πιθανότητα οικονομικής απώλειας λόγω διακυμάνσεων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αυτός ο τύπος κινδύνου μπορεί να επηρεάσει επιχειρήσεις και άτομα που εμπλέκονται σε συναλλαγές που αφορούν περισσότερα από ένα νόμισμα. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ιδιαίτερα σημαντικός για εταιρείες που δραστηριοποιούνται παγκοσμίως, εισάγουν ή εξάγουν αγαθά ή επενδύουν σε ξένες αγορές.

Πηγές συναλλαγματικού κινδύνου

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει από την εγγενή αστάθεια των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Διάφοροι παράγοντες συμβάλλουν σε αυτήν την αστάθεια, όπως:

- Οικονομικοί δείκτες: Η υγεία μιας οικονομίας μπορεί να επηρεάσει την αξία του νομίσματός της. Η ισχυρή οικονομική ανάπτυξη μπορεί να οδηγήσει σε ανατίμηση του τοπικού νομίσματος, ενώ μια αδύναμη οικονομία μπορεί να προκαλέσει υποτίμηση.
- Επιτόκια: Οι διαφορές στα επιτόκια μεταξύ των χωρών μπορεί να οδηγήσουν σε ροές κεφαλαίων που επηρεάζουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Τα υψηλότερα επιτόκια τείνουν να προσελκύουν κεφάλαια, οδηγώντας σε ανατίμηση του νομίσματος, ενώ τα χαμηλότερα επιτόκια μπορούν να προκαλέσουν υποτίμηση.
- Πολιτικοί παράγοντες: Η πολιτική αστάθεια, οι αλλαγές στις κυβερνητικές πολιτικές ή τα γεωπολιτικά γεγονότα μπορούν να επηρεάσουν τις αξίες των νομισμάτων. Για παράδειγμα, μια αλλαγή στην κυβέρνηση που προωθεί προστατευτικές πολιτικές θα μπορούσε να οδηγήσει σε υποτίμηση του τοπικού νομίσματος.
- Αίσθημα αγοράς: Η κερδοσκοπία και το συναίσθημα των επενδυτών μπορούν επίσης να επηρεάσουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς οι έμποροι αγοράζουν και πωλούν νομίσματα με βάση τις προσδοκίες τους για

μελλοντική αξία.

Επιπτώσεις του συναλλαγματικού κινδύνου

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μπορεί να έχει σημαντικές συνέπειες για τις επιχειρήσεις και τα άτομα που εμπλέκονται σε διασυνοριακές συναλλαγές.

Ορισμένες πιθανές επιπτώσεις περιλαμβάνουν:

- Μειωμένη κερδοφορία: Εάν μια εταιρεία έχει έσοδα ή έξοδα σε ξένο νόμισμα, μπορεί να υποστεί ζημιές λόγω δυσμενών διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Κόστος αντιστάθμισης: Οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν χρηματοοικονομικά μέσα, όπως προθεσμιακές συμβάσεις ή δικαιώματα προαίρεσης, για να αντισταθμίσουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Αυτά τα μέσα μπορούν να επιφέρουν κόστος και να μειώσουν τη συνολική κερδοφορία.
- Αυξημένος ανταγωνισμός: Οι εταιρείες που εκτίθενται σε συναλλαγματικό κίνδυνο ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αυξημένο ανταγωνισμό από εταιρείες που δεν εκτίθενται, καθώς οι πρώτες μπορεί να χρειαστεί να αυξήσουν τις τιμές για να αντισταθμίσουν τις απώλειες συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Διαταραχές ταμειακών ροών: Οι κυμαινόμενες συναλλαγματικές ισοτιμίες μπορεί να οδηγήσουν σε απρόβλεπτες ταμειακές ροές, καθιστώντας δύσκολο για τις επιχειρήσεις να σχεδιάσουν και να επενδύσουν για το μέλλον.

Διαχείριση συναλλαγματικού κινδύνου

Για τον μετριασμό του συναλλαγματικού κινδύνου, οι επιχειρήσεις και τα άτομα μπορούν να εφαρμόσουν διάφορες στρατηγικές, όπως:

- Αντιστάθμιση: Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, χρηματοοικονομικά μέσα όπως προθεσμιακά συμβόλαια, δικαιώματα προαίρεσης και συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το κλείδωμα των συναλλαγματικών ισοτιμιών και τη μείωση της έκθεσης σε κίνδυνο.
- Διαφοροποίηση: Η επένδυση σε ένα μείγμα νομισμάτων μπορεί να βοηθήσει στην εξάπλωση του κινδύνου και στη μείωση του αντίκτυπου των δυσμενών διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Πολιτικές διαχείρισης κινδύνων: Η εφαρμογή ισχυρών πολιτικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Παρακολούθηση οικονομικών δεικτών: Η τακτική παρακολούθηση των

οικονομικών δεικτών, των επιτοκίων και των πολιτικών εξελίξεων στις σχετικές χώρες μπορεί να βοηθήσει στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο. (www.worldbank.org/ World Bank)

2.5.8 Κίνδυνος Χώρας - Πολιτικός κίνδυνος (country risk - political risk).

Είναι η αβεβαιότητα στις αποδόσεις η οποία οφείλεται στην πιθανότητα μιας σημαντικής μεταβολής στο πολιτικό ή στο οικονομικό περιβάλλον μιας χώρας. Ο κίνδυνος χώρας και ο πολιτικός κίνδυνος αν και σχετίζονται, είναι διακριτές έννοιες που περιλαμβάνουν διαφορετικές πτυχές της αξιολόγησης κινδύνου.

- Κίνδυνος χώρας

Ο κίνδυνος χώρας αναφέρεται στην πιθανότητα πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες σε μια ξένη χώρα να προκαλέσουν βλάβη σε μια επένδυση ή επιχειρηματική λειτουργία. Περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα παραγόντων, όπως η πολιτική σταθερότητα, η οικονομική απόδοση, η σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών, η κυβερνητική παρέμβαση στην οικονομία και η πιθανότητα ένοπλων συγκρούσεων ή κοινωνικών αναταραχών. Ο κίνδυνος χώρας συχνά αξιολογείται χρησιμοποιώντας διάφορους δείκτες, όπως αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, οικονομικούς δείκτες και δείκτες πολιτικής σταθερότητας. Ένα από τα βασικά στοιχεία του κινδύνου χώρας είναι ο δημόσιος κίνδυνος, ο οποίος αναφέρεται στον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεων του χρέους μιας κυβέρνησης. Αυτό μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη χώρα, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε υποτίμηση του νομίσματος, ελέγχους κεφαλαίων και άλλες δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις. Άλλες πτυχές του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν ρυθμιστικούς και νομικούς κινδύνους, οι οποίοι περιλαμβάνουν τη δυνατότητα αλλαγών σε νόμους και κανονισμούς που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, καθώς και τον κίνδυνο απαλλοτρίωσης ή εθνικοποίησης περιουσιακών στοιχείων από την κυβέρνηση.

- Πολιτικός κίνδυνος

Ο πολιτικός κίνδυνος επικεντρώνεται συγκεκριμένα στον αντίκτυπο των πολιτικών αποφάσεων και γεγονότων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Αυτό περιλαμβάνει παράγοντες όπως αλλαγές στην κυβερνητική ηγεσία, αλλαγές στην πολιτική ιδεολογία, αλλαγές πολιτικής και γεωπολιτικές εντάσεις. Ο πολιτικός κίνδυνος μπορεί να εκδηλωθεί με διάφορες μορφές, όπως αλλαγές στους κανονισμούς, εμπορικούς φραγμούς, εθνικοποίηση βιομηχανιών ή ακόμη και πλήρη απαλλοτρίωση

περιουσιακών στοιχείων.

Ο πολιτικός κίνδυνος περιλαμβάνει επίσης την πιθανότητα εμφύλιων αναταραχών, διαμαρτυριών, απεργιών και άλλων μορφών κοινωνικής αστάθειας που μπορεί να διαταράξουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, οι γεωπολιτικές εντάσεις και οι συγκρούσεις μεταξύ των χωρών μπορούν να θέτουν σημαντικούς πολιτικούς κινδύνους για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται διεθνώς.

- Σχέση μεταξύ του κινδύνου χώρας και του πολιτικού κινδύνου

Ενώ ο κίνδυνος χώρας περιλαμβάνει τον πολιτικό κίνδυνο ως ένα από τα συστατικά του, περιλαμβάνει επίσης ένα ευρύτερο σύνολο οικονομικών παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ο πολιτικός κίνδυνος ακονίζει συγκεκριμένα τον αντίκτυπο των πολιτικών αποφάσεων και γεγονότων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ουσιαστικά, ο πολιτικός κίνδυνος είναι ένα υποσύνολο του κινδύνου χώρας αλλά με ειδική εστίαση σε πολιτικούς παράγοντες.

Είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις να αξιολογούν προσεκτικά τόσο τον κίνδυνο χώρας όσο και τον πολιτικό κίνδυνο όταν εξετάζουν ευκαιρίες διεθνούς επέκτασης ή επενδύσεων. Η κατανόηση της συγκεκριμένης πολιτικής δυναμικής μέσα σε μια χώρα είναι ζωτικής σημασίας για την αξιολόγηση των πιθανών κινδύνων για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. (www.imf.org/ International Monetary Fund)

Η επισήμανση των κυριότερων πηγών επενδυτικών κινδύνων που έγινε προηγουμένως αποτελεί την παραδοσιακή προσέγγιση. Η σύγχρονη ανάλυση επενδύσεων διαχωρίζει τους κινδύνους σε δύο κατηγορίες: σε εκείνους οι οποίοι συνδέονται με τις κινήσεις της συνολικής αγοράς και σε εκείνους οι οποίοι οφείλονται σε λόγους ξεχωριστούς για την κάθε επένδυση. Στη σύγχρονη ορολογία οι δύο αυτοί κίνδυνοι ονομάζονται **συστηματικός κίνδυνος** (systematic risk or market risk) και **μη συστηματικός κίνδυνος** (unsystematic risk) αντίστοιχα. Άρα, στη σύγχρονη ανάλυση επενδύσεων ισχύει η σχέση:

$$\text{Συνολικός κίνδυνος} = \text{Συστηματικός κίνδυνος} + \text{Μη συστηματικός κίνδυνος}$$

Ο συστηματικός κίνδυνος, γνωστός και ως κίνδυνος αγοράς, αναφέρεται στον κίνδυνο που είναι εγγενής σε ολόκληρη την αγορά ή σε ένα ολόκληρο τμήμα της αγοράς. Είναι ο κίνδυνος που δεν είναι συγκεκριμένος για μια συγκεκριμένη εταιρεία ή κλάδο, αλλά σχετίζεται με τη συνολική αγορά. Αυτός ο τύπος κινδύνου προκαλείται από εξωτερικούς και ανεξέλεγκτους παράγοντες που επηρεάζουν ολόκληρη την αγορά, όπως αλλαγές στα επιτόκια, πληθωρισμός, πολιτική αστάθεια, φυσικές καταστροφές και μακροοικονομικοί παράγοντες.

- Χαρακτηριστικά του Συστηματικού Κινδύνου:

Μη διαφοροποιήσιμο: Ο συστηματικός κίνδυνος δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί διατηρώντας ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων επειδή επηρεάζει ολόκληρη την αγορά.

Αντίκτυπος σε όλη την αγορά: Επηρεάζει όλους τους τίτλους της αγοράς, οδηγώντας σε συσχέτιση μεταξύ των τιμών των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια ύφεσης της αγοράς.

Απρόβλεπτος: Ο συστηματικός κίνδυνος είναι δύσκολο να προβλεφθεί και μπορεί να προκύψει απροσδόκητα λόγω εξωτερικών γεγονότων ή παραγόντων.

- Πηγές Συστηματικού Κινδύνου:

Κίνδυνος επιτοκίου: Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων μπορεί να επηρεάσουν το κόστος δανεισμού, τις επενδυτικές αποφάσεις και τη συνολική οικονομική δραστηριότητα.

Κίνδυνος πληθωρισμού: Οι αλλαγές στα επίπεδα πληθωρισμού μπορεί να επηρεάσουν την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, τα εταιρικά κέρδη και τις αποδόσεις των επενδύσεων.

Πολιτικός κίνδυνος: Η αβεβαιότητα που σχετίζεται με τις κυβερνητικές πολιτικές, τους κανονισμούς και τα γεωπολιτικά γεγονότα μπορεί να δημιουργήσει αστάθεια στην αγορά.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μπορούν να επηρεάσουν το διεθνές εμπόριο, τα εταιρικά κέρδη και τις αποδόσεις των επενδύσεων.

Οικονομικός κίνδυνος: Παράγοντες όπως η οικονομική ανάπτυξη, τα ποσοστά ανεργίας και οι οικονομικοί κύκλοι συμβάλλουν στον συστηματικό κίνδυνο.

- Μέτρηση Συστηματικού Κινδύνου:

Συντελεστής Beta: Το Beta μετρά την ευαισθησία των αποδόσεων ενός περιουσιακού στοιχείου σε αλλαγές στις συνολικές αποδόσεις της αγοράς. Μια βήτα μεγαλύτερη από 1 υποδηλώνει υψηλότερο συστηματικό κίνδυνο, ενώ μια βήτα μικρότερη από 1 υποδηλώνει χαμηλότερο συστηματικό κίνδυνο.

Απόδοση δείκτη αγοράς: Η παρακολούθηση της απόδοσης ευρειών δεικτών της αγοράς, όπως ο S&P 500 ή ο βιομηχανικός μέσος όρος Dow Jones παρέχει πληροφορίες για τα συστηματικά επίπεδα κινδύνου.

- Διαχείριση Συστηματικού Κινδύνου:

Κατανομή περιουσιακών στοιχείων: Η διαφοροποίηση σε διαφορετικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων μπορεί να βοηθήσει στον μετριασμό του συστηματικού κινδύνου κατανέμοντας την έκθεση σε διάφορα τμήματα της αγοράς.

Στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου: Χρήση χρηματοοικονομικών μέσων όπως δικαιώματα προαίρεσης ή συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης για αντιστάθμιση

συγκεκριμένων συστηματικών κινδύνων όπως διακυμάνσεις επιτοκίων ή μεταβολές νομισμάτων.

Τεχνικές Διαχείρισης Κινδύνων: Χρήση πρακτικών διαχείρισης κινδύνων και παρακολούθηση μακροοικονομικών δεικτών για την πρόβλεψη και την αντιμετώπιση πιθανών συστηματικών κινδύνων.

Σύγκριση με μη συστηματικό κίνδυνο: Ο συστηματικός κίνδυνος έρχεται σε αντίθεση με τον μη συστηματικό κίνδυνο, γνωστό και ως ειδικός κίνδυνος ή ιδιοσυγκρασιακός κίνδυνος, ο οποίος σχετίζεται με κινδύνους ειδικά για μεμονωμένες εταιρείες ή κλάδους. Ο μη συστηματικός κίνδυνος μπορεί να μετριαστεί μέσω διαφοροποίησης, καθώς δεν συσχετίζεται με ευρύτερες κινήσεις της αγοράς.

Ο μη συστηματικός κίνδυνος, γνωστός και ως ειδικός κίνδυνος ή διαφοροποιήσιμος κίνδυνος, αναφέρεται στον κίνδυνο που είναι εγγενής σε μια συγκεκριμένη εταιρεία ή κλάδο και μπορεί να μειωθεί μέσω της διαφοροποίησης. Αυτός ο τύπος κινδύνου δεν σχετίζεται με τη συνολική αγορά και μπορεί να μετριαστεί με την κατοχή ενός διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου επενδύσεων. Ο μη συστηματικός κίνδυνος προκύπτει από παράγοντες όπως οι αποφάσεις της διοίκησης, οι απεργίες των εργαζομένων, οι κανονιστικές αλλαγές και άλλα γεγονότα ειδικά για την εταιρεία που επηρεάζουν την απόδοση των μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων.

- Αιτίες Μη Συστηματικού Κινδύνου

Παράγοντες ειδικά για την εταιρεία: Περιλαμβάνουν γεγονότα όπως ανακλήσεις προϊόντων, αλλαγές διαχείρισης, εργατικές διαφορές ή αγωγές που είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη εταιρεία.

Παράγοντες ειδικοί για τον κλάδο: Ορισμένοι κλάδοι ενδέχεται να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένους κινδύνους, όπως ρυθμιστικές αλλαγές, τεχνολογικές διακοπές ή αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών που μπορεί να επηρεάσουν την απόδοση των εταιρειών σε αυτόν τον κλάδο.

Χρηματοοικονομικός κίνδυνος: Αυτό περιλαμβάνει παράγοντες όπως υψηλά επίπεδα χρέους, κακή οικονομική διαχείριση ή υποβαθμίσεις πιστώσεων που μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική υγεία και σταθερότητα μιας εταιρείας.

Ανταγωνισμός αγοράς: Ο έντονος ανταγωνισμός εντός ενός κλάδου μπορεί να οδηγήσει σε πιέσεις τιμών, απώλεια μεριδίου αγοράς και μειωμένη κερδοφορία για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον κλάδο.

Ρυθμιστικοί και νομικοί κίνδυνοι: Αλλαγές σε κανονισμούς ή νομικές διαδικασίες μπορεί να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις λειτουργίες και τις οικονομικές επιδόσεις μιας εταιρείας.

- Μετριασμός του Μη Συστηματικού Κινδύνου

Διαφοροποίηση: Διατηρώντας ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων σε διαφορετικούς κλάδους και τομείς, οι επενδυτές μπορούν να μειώσουν τον μη συστηματικό κίνδυνο. Όταν ένα περιουσιακό στοιχείο υποαποδίδει λόγω συγκεκριμένων παραγόντων της εταιρείας, ο αντίκτυπος στο συνολικό χαρτοφυλάκιο ελαχιστοποιείται.

Έρευνα και ανάλυση: Η διεξαγωγή ενδελεχούς έρευνας και θεμελιώδους ανάλυσης μεμονωμένων εταιρειών μπορεί να βοηθήσει τους επενδυτές να εντοπίσουν πιθανές πηγές μη συστηματικού κινδύνου πριν λάβουν επενδυτικές αποφάσεις.

Στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου: Ορισμένοι επενδυτές μπορεί να χρησιμοποιήσουν στρατηγικές αντιστάθμισης, όπως δικαιώματα προαίρεσης ή συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης για να μετριάσουν τον αντίκτυπο του μη συστηματικού κινδύνου στα χαρτοφυλάκια τους.

Πρακτικές Διαχείρισης Κινδύνων: Οι εταιρείες μπορούν να εφαρμόσουν πρακτικές διαχείρισης κινδύνου, όπως ασφαλιστική κάλυψη, σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης και αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που αντιμετωπίζουν. (www.wsj.com / The Wall Street Journal)

Κεφάλαιο 3 : Πρότυπα και Επενδύσεις

3.1 Επενδυτικά Πρότυπα

Τα επενδυτικά πρότυπα αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται από τους επενδυτές για την αξιολόγηση και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις επενδυτικές ευκαιρίες. Αυτά τα πρότυπα είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ότι οι επενδύσεις γίνονται με συνετό και υπεύθυνο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως ο κίνδυνος, η απόδοση, η ρευστότητα και η διαφοροποίηση. Παρόλο που ο όρος επενδυτικό πρότυπο έκανε την εμφάνισή του σχετικά πρόσφατα, η ιδέα αυτή δεν είναι καινούργια.

3.1.1 Επενδυτικό Πρότυπο Αξίας (Value Investing)

Το επενδυτικό πρότυπο αξίας, γνωστό και ως value investing, είναι μια στρατηγική επενδυτικής λήψης αποφάσεων που βασίζεται στην ανάλυση της αξίας μιας επένδυσης σε σχέση με την τρέχουσα τιμή της στην αγορά. Η βασική ιδέα πίσω από το value investing είναι ότι οι αγορές κάποιες φορές υποτιμούν τις επενδύσεις, δημιουργώντας έτσι ευκαιρίες για τους επενδυτές να αγοράσουν μετοχές ή άλλα είδη περιουσίας σε χαμηλή τιμή.

- Χαρακτηριστικά του Value Investing

Οι value investors επικεντρώνονται σε επενδύσεις που φαίνονται να έχουν χαμηλή τιμή σε σχέση με την πραγματική τους αξία, όπως αυτή μπορεί να υπολογιστεί μέσω διάφορων μεθόδων αξιολόγησης. Ο Ben Graham και ο Warren Buffett είναι δύο από τους πλέον γνωστούς υποστηρικτές του value investing. Ο Ben Graham, που θεωρείται “πατέρας” του value investing, πρότεινε τη χρήση βαθμολόγησης και αξιολόγησης επενδύσεων μέσω των βαθμών και κριτηρίων που καθορίζουν τη βάση γι’ αυτή. (Benjamin Graham, *The intelligent investor*, 2006)

3.1.2 Επενδυτικό Πρότυπο Ανάπτυξης (**Growth Investment Frameworks**)

Επενδυτικά πρότυπα ανάπτυξης είναι στρατηγικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται από τους επενδυτές για να εντοπίσουν και να αξιοποιήσουν ευκαιρίες για ανάπτυξη στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Αυτά τα πλαίσια παρέχουν μια δομημένη μεθοδολογία για την αξιολόγηση πιθανών επενδύσεων και τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων για την επίτευξη μακροπρόθεσμων στόχων ανάπτυξης. Περιλαμβάνουν διάφορες στρατηγικές, εργαλεία και τεχνικές που βοηθούν τους επενδυτές να αξιολογήσουν τις δυνατότητες ανάπτυξης διαφορετικών περιουσιακών στοιχείων, βιομηχανιών ή αγορών. Αξιοποιώντας αυτά τα πλαίσια, οι επενδυτές στοχεύουν να βελτιστοποιήσουν τα επενδυτικά τους χαρτοφυλάκια και να δημιουργήσουν ανώτερες αποδόσεις με την πάροδο του χρόνου.

- Βασικές συνιστώσες των Επενδυτικών Πλαισίων Ανάπτυξης

Ανάλυση αγοράς: Ένα από τα θεμελιώδη στοιχεία των επενδυτικών πλαισίων ανάπτυξης είναι η ανάλυση αγοράς. Αυτό περιλαμβάνει την αξιολόγηση των μακροοικονομικών τάσεων, της δυναμικής του κλάδου και των συνθηκών της αγοράς για τον εντοπισμό τομέων ή βιομηχανιών με ισχυρό αναπτυξιακό δυναμικό. Οι επενδυτές αναλύουν παράγοντες όπως η συμπεριφορά των καταναλωτών, οι τεχνολογικές εξελίξεις, οι κανονιστικές αλλαγές και τα ανταγωνιστικά τοπία για να μετρήσουν τις προοπτικές ανάπτυξης συγκεκριμένων αγορών.

Αποτίμηση εταιρείας: Τα επενδυτικά πλαίσια ανάπτυξης συχνά ενσωματώνουν μεθοδολογίες για την αποτίμηση μεμονωμένων εταιρειών. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αξιολόγηση οικονομικών καταστάσεων, προβλέψεων ταμειακών ροών και άλλων σχετικών μετρήσεων για τον προσδιορισμό της εγγενούς αξίας μιας εταιρείας. Οι επενδυτές χρησιμοποιούν μοντέλα αποτίμησης, όπως ανάλυση προεξοφλημένων ταμειακών ροών (DCF), δείκτες τιμής-κέρδους (P/E) και συγκρίσιμη ανάλυση εταιρείας για να εκτιμήσουν την εύλογη αξία των πιθανών επενδυτικών στόχων.

Εκτίμηση Κινδύνων: Τα αποτελεσματικά επενδυτικά πλαίσια ανάπτυξης δίνουν σημαντική έμφαση στην αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνου. Οι επενδυτές αξιολογούν τόσο τους συστηματικούς (που σχετίζονται με την αγορά) όσο και τους μη συστηματικούς (συγκεκριμένους για την εταιρεία) κινδύνους που σχετίζονται με πιθανές επενδύσεις. Με τη διεξαγωγή ενδελεχούς ανάλυσης κινδύνου, οι επενδυτές μπορούν να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου, την κατανομή περιουσιακών στοιχείων και τις στρατηγικές μετριασμού του κινδύνου.

Μακροπρόθεσμα κίνητρα ανάπτυξης: Ο εντοπισμός των μακροπρόθεσμων παραγόντων ανάπτυξης είναι μια κρίσιμη πτυχή των πλαισίων επενδύσεων ανάπτυξης. Οι επενδυτές επιδιώκουν να κατανοήσουν τους βασικούς παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε διαρκή ανάπτυξη σε συγκεκριμένους τομείς ή εταιρείες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ανάλυση των δημογραφικών τάσεων, την τεχνολογική καινοτομία, τη δυναμική της παγκόσμιας αγοράς και άλλους μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις μακροπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης.

Κατασκευή χαρτοφυλακίου: Τα επενδυτικά πλαίσια ανάπτυξης καθοδηγούν την κατασκευή επενδυτικών χαρτοφυλακίων που έχουν σχεδιαστεί για να συλλαμβάνουν ευκαιρίες ανάπτυξης και ταυτόχρονα να διαχειρίζονται τον κίνδυνο. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την κατανομή κεφαλαίων σε διαφορετικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, τη διαφοροποίηση των επενδύσεων γεωγραφικά ή ανά κλάδο και την εξισορρόπηση των χαρτοφυλακίων για τη βελτιστοποίηση των αποδόσεων προσαρμοσμένων στον κίνδυνο.

- Δημοφιλείς Επενδυτικές Στρατηγικές Ανάπτυξης

Επένδυση ανάπτυξης: Οι επενδύσεις ανάπτυξης είναι μια στρατηγική που επικεντρώνεται στον εντοπισμό εταιρειών με ισχυρές δυνατότητες για αύξηση κερδών άνω του μέσου όρου. Οι επενδυτές που χρησιμοποιούν αυτήν την προσέγγιση αναζητούν εταιρείες που επιδεικνύουν ισχυρή επέκταση εσόδων, υψηλά περιθώρια κέρδους και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στους αντίστοιχους κλάδους τους.

Τομεακή εναλλαγή: Οι στρατηγικές εναλλαγής κλάδου περιλαμβάνουν δυναμική προσαρμογή των κατανομών χαρτοφυλακίου με βάση τη σχετική ισχύ διαφορετικών τομέων εντός της οικονομίας. Οι επενδυτές που χρησιμοποιούν αυτήν την προσέγγιση στοχεύουν να κεφαλαιοποιήσουν τις τάσεις ανάπτυξης που σχετίζονται με συγκεκριμένους κλάδους, εναλλάσσοντας κεφάλαια σε κλάδους που είναι έτοιμοι για υπεραπόδοση.

Επένδυση σε αναδυόμενες αγορές: Η επένδυση σε αναδυόμενες αγορές προσφέρει έκθεση σε οικονομίες που βιώνουν ταχεία ανάπτυξη και εκβιομηχάνιση. Τα επενδυτικά

πλαίσια ανάπτυξης που είναι προσαρμοσμένα στις αναδυόμενες αγορές λαμβάνουν υπόψη παράγοντες όπως οι ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ, οι δημογραφικές τάσεις, η ανάπτυξη υποδομών και τα ρυθμιστικά περιβάλλοντα μοναδικά για αυτές τις περιοχές.

Επιχειρηματικά κεφάλαια και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια: Για επενδυτές που αναζητούν ευκαιρίες υψηλής ανάπτυξης, οι στρατηγικές επιχειρηματικών κεφαλαίων και ιδιωτικών μετοχικών κεφαλαίων αποτελούν αναπόσπαστα μέρη των επενδυτικών πλαισίων ανάπτυξης. Αυτές οι στρατηγικές περιλαμβάνουν επενδύσεις σε εταιρείες αρχικού σταδίου ή ιδιωτικές επιχειρήσεις με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης, αλλά μπορεί επίσης να συνεπάγονται υψηλότερα επίπεδα κινδύνου.

(www.cfainstitute.org/)

3.1.3 Επενδυτικό Πρότυπο Ορμής (Momentum Investing)

Είναι μια επενδυτική στρατηγική που περιλαμβάνει την αγορά τίτλων που είχαν υψηλές αποδόσεις τους τελευταίους τρεις έως δώδεκα μήνες και την πώληση αυτών που είχαν κακές αποδόσεις την ίδια περίοδο. Αυτή η στρατηγική βασίζεται στην πεποίθηση ότι οι τίτλοι που είχαν καλή απόδοση στο παρελθόν θα συνεχίσουν να έχουν καλή απόδοση στο μέλλον, ενώ αυτοί που είχαν κακή απόδοση θα συνεχίσουν να έχουν κακή απόδοση. Η επένδυση ορμής βασίζεται στην έννοια της αναποτελεσματικότητας της αγοράς, καθώς προϋποθέτει ότι οι τίτλοι θα συνεχίσουν να κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση για κάποιο χρονικό διάστημα προτού η αγορά αντανakλά πλήρως όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες.

- Βασικές Αρχές Επένδυσης Ορμής

Οι βασικές αρχές της δυναμικής επένδυσης περιστρέφονται γύρω από τον εντοπισμό και την αξιοποίηση των τάσεων στις τιμές των χρεογράφων. Αυτή η στρατηγική βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

Τάσεις τιμών: Οι επενδυτές δυναμικής επικεντρώνονται στον εντοπισμό τίτλων με ισχυρές τάσεις τιμών, πιστεύοντας ότι αυτές οι τάσεις είναι πιθανό να διατηρηθούν βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα.

Σχετική ισχύς: Η σχετική ισχύς ενός τίτλου είναι ένας κρίσιμος παράγοντας για την επένδυση ορμής. Οι επενδυτές αναζητούν τίτλους που έχουν καλύτερη απόδοση από τους ομοτίμους τους και την ευρύτερη αγορά.

Διαχείριση Κινδύνων: Ενώ η επένδυση δυναμικής μπορεί να προσφέρει σημαντικές πιθανές αποδόσεις, ενέχει επίσης εγγενείς κινδύνους. Ως εκ τούτου, η διαχείριση κινδύνου

είναι μια κρίσιμη πτυχή αυτής της στρατηγικής, με τους επενδυτές να χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές για τον μετριασμό του καθοδικού κινδύνου.

Συμπεριφορικά χρηματοοικονομικά: Η επένδυση της ορμής επηρεάζεται από συμπεριφορικές χρηματοοικονομικές θεωρίες, ιδιαίτερα από την ιδέα ότι το συναίσθημα των επενδυτών και η συμπεριφορά αγέλης μπορούν να οδηγήσουν τις τάσεις των τιμών στην αγορά.

- Συνέπειες της επένδυσης της ορμής

Η δυναμική επένδυση έχει πολλές επιπτώσεις για τους επενδυτές και τις ευρύτερες χρηματοπιστωτικές αγορές:

Δυνατότητα για υψηλές αποδόσεις: Οι υποστηρικτές της επένδυσης δυναμικής υποστηρίζουν ότι αυτή η στρατηγική έχει τη δυνατότητα να προσφέρει υψηλές αποδόσεις, ιδιαίτερα σε περιόδους ισχυρών τάσεων της αγοράς.

Αστάθεια και κίνδυνος: Ενώ η επένδυση με ορμή μπορεί να αποφέρει ελκυστικές αποδόσεις, συνδέεται επίσης με υψηλότερη αστάθεια και κίνδυνο σε σύγκριση με άλλες επενδυτικές στρατηγικές. Οι ξαφνικές ανατροπές στις τάσεις των τιμών μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές απώλειες για τους επενδυτές.

Συζήτηση για την αποτελεσματικότητα της αγοράς: Η επιτυχία της επένδυσης ορμής αμφισβητεί την υπόθεση της αποτελεσματικής αγοράς, η οποία θεωρεί ότι οι τιμές των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν πλήρως όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες ανά πάσα στιγμή. Η επιμονή των τάσεων των τιμών που παρατηρούνται στις στρατηγικές ορμής υποδηλώνει ότι οι αγορές μπορεί να μην είναι πάντα απόλυτα αποτελεσματικές.

Συμπεριφορικές προκαταλήψεις: Η επένδυση ορμής υπογραμμίζει την επιρροή των προκαταλήψεων συμπεριφοράς στη λήψη αποφάσεων από τους επενδυτές. Η συμπεριφορά της κτηνοτροφίας και οι γνωστικές προκαταλήψεις μπορούν να συμβάλουν στη συνέχιση των τάσεων των τιμών, ακόμη και όταν αποκλίνουν από τις θεμελιώδεις αποτιμήσεις.

- Προκλήσεις και Κριτικές

Παρά τα πιθανά οφέλη της, η επένδυση στο momentum αντιμετωπίζει επίσης αρκετές προκλήσεις και επικρίσεις:

Κόστος συναλλαγών: Οι συχνές συναλλαγές που είναι εγγενείς στις στρατηγικές ορμής μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερο κόστος συναλλαγής, δυνητικά μειώνοντας τις συνολικές αποδόσεις.

Κίνδυνος αντιστροφής: Οι στρατηγικές ορμής είναι επιρρεπείς σε ξαφνικές ανατροπές στις τάσεις των τιμών, οδηγώντας σε σημαντικές απώλειες εάν δεν διαχειρίζονται αποτελεσματικά.

Υπερπροσαρμογή και Εξόρυξη Δεδομένων: Οι επικριτές υποστηρίζουν ότι τα ιστορικά δεδομένα απόδοσης που χρησιμοποιούνται σε στρατηγικές ορμής μπορεί να υποφέρουν από προκαταλήψεις υπερπροσαρμογής και εξόρυξης δεδομένων, γεγονός που ενδεχομένως οδηγεί σε μη βέλτιστες επενδυτικές αποφάσεις.

Καθεστώτα αγοράς: Η αποτελεσματικότητα των στρατηγικών ορμής μπορεί να ποικίλλει μεταξύ διαφορετικών καθεστώτων αγοράς, με περιόδους χαμηλής μεταβλητότητας ή χωρίς τάσεις αγοράς που θέτουν προκλήσεις για τους επενδυτές δυναμικής. (James P. O'Shaughnessy, *Momentum Investing: An Introduction to Profiting in the Stock Market*)

3.1.4 Επενδυτικό Πρότυπο Αντίθεσης (**Contrarian Investment Strategy**)

Μια αντίθετη επενδυτική στρατηγική είναι μια προσέγγιση που περιλαμβάνει τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων που είναι αντίθετες με το κλίμα που επικρατεί στην αγορά. Με άλλα λόγια, οι αντίθετοι επενδυτές αναζητούν ενεργά ευκαιρίες όπου η αγορά έχει λανθασμένα τιμολογημένα περιουσιακά στοιχεία, οδηγώντας τους να αγοράζουν υποτιμημένα χρεόγραφα ή να πουλούν υπερτιμημένα. Αυτή η στρατηγική βασίζεται στην πεποίθηση ότι οι αγορές δεν είναι πάντα αποτελεσματικές και ότι το συναίσθημα των επενδυτών μπορεί να οδηγήσει σε κακή τιμολόγηση των περιουσιακών στοιχείων, δημιουργώντας ευκαιρίες για όσους είναι πρόθυμοι να πάνε ενάντια στο πλήθος.

- Βασικές αρχές της αντίθετης επένδυσης

Αναποτελεσματικότητα της αγοράς: Οι αντίθετοι επενδυτές πιστεύουν ότι οι αγορές δεν είναι πάντα αποτελεσματικές και ότι το επενδυτικό κλίμα μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένη τιμολόγηση των περιουσιακών στοιχείων. Υποστηρίζουν ότι τα συναισθήματα και η παράλογη συμπεριφορά μπορεί να προκαλέσουν υπερεκτίμηση ή υποτίμηση περιουσιακών στοιχείων, παρουσιάζοντας ευκαιρίες για τους αντίθετους επενδυτές.

Αγορά Χαμηλή, Πώληση Υψηλή: Η θεμελιώδης αρχή της αντίθετης επένδυσης είναι να αγοράζεις περιουσιακά στοιχεία όταν είναι υποτιμημένα και να τα πουλάς όταν είναι

υπερεκτιμημένα. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την κοινή επενδυτική συμβουλή της αγοράς σε τάσεις και των πωλήσεων κατά τη διάρκεια της έξαρσης της αγοράς.

Συμπεριφορικά χρηματοοικονομικά: Η αντίθετη επένδυση σχετίζεται στενά με τον τομέα της συμπεριφορικής χρηματοδότησης, ο οποίος μελετά πώς οι ψυχολογικοί παράγοντες επηρεάζουν τη λήψη οικονομικών αποφάσεων. Οι αντίθετοι επενδυτές συχνά κεφαλαιοποιούν τις συμπεριφορικές προκαταλήψεις άλλων συμμετεχόντων στην αγορά.

Μακροπρόθεσμη προοπτική: Η αντίθετη επένδυση συνήθως περιλαμβάνει μια μακροπρόθεσμη προοπτική. Οι επενδυτές που ακολουθούν αυτή τη στρατηγική κατανοούν ότι μπορεί να χρειαστεί χρόνος για να αναγνωρίσει η αγορά την πραγματική αξία μιας αντίθετης θέσης.

Διαχείριση Κινδύνων: Αν και η αντίθετη επένδυση μπορεί να είναι κερδοφόρα, ενέχει επίσης κινδύνους. Οι επιτυχημένοι αντίθετοι επενδυτές χρησιμοποιούν στρατηγικές διαχείρισης κινδύνου για να προστατεύσουν τα χαρτοφυλάκια τους από σημαντικές απώλειες.

- Εφαρμογή Αντίθετης Επενδυτικής Στρατηγικής

Έρευνα και ανάλυση: Οι αντίθετοι επενδυτές διεξάγουν διεξοδική έρευνα και ανάλυση για να εντοπίσουν πιθανές ευκαιρίες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη μελέτη των οικονομικών καταστάσεων, την ανάλυση των τάσεων του κλάδου και την αξιολόγηση του κλίματος της αγοράς.

Υπομονή και πειθαρχία: Η επιτυχής εφαρμογή μιας αντίθετης στρατηγικής απαιτεί υπομονή και πειθαρχία. Μπορεί να χρειαστεί χρόνος για να αναγνωρίσει η αγορά την αξία μιας αντίθετης θέσης, επομένως οι επενδυτές πρέπει να είναι προετοιμασμένοι για περιόδους υποαπόδοσης.

Διαφοροποίηση: Η διαφοροποίηση μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων και τομέων μπορεί να βοηθήσει στον μετριασμό των κινδύνων που σχετίζονται με τις αντίθετες επενδύσεις. Κατανέμοντας τις επενδύσεις σε διάφορες ευκαιρίες, οι επενδυτές μπορούν να μειώσουν τον αντίκτυπο της υποαπόδοσης μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων.

Παρακολούθηση του κλίματος αγοράς: Οι αντίθετοι επενδυτές δίνουν μεγάλη προσοχή στους δείκτες του κλίματος της αγοράς, όπως έρευνες επενδυτών, αναλογίες αγοράς/κλήσεων και δεδομένα βραχυπρόθεσμων επιτοκίων, για να μετρήσουν το κυρίαρχο κλίμα της αγοράς και να εντοπίσουν πιθανές ευκαιρίες.

Ενημερωθείτε: Η παρακολούθηση των οικονομικών εξελίξεων, των γεωπολιτικών γεγονότων και των ειδικών ειδήσεων του κλάδου είναι ζωτικής σημασίας για τους αντίθετους επενδυτές, καθώς αυτοί οι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν το κλίμα της αγοράς και τις αποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων.

Προκλήσεις της αντίθετης επένδυσης

Χρονοδιάγραμμα αγοράς: Μία από τις βασικές προκλήσεις της αντίθετης επένδυσης είναι ο σωστός συγχρονισμός της αγοράς. Ο προσδιορισμός του πότε μια ασφάλεια είναι πραγματικά υποτιμημένη ή υπερτιμημένη απαιτεί δεξιότητα και εμπειρία.

Ψυχολογικές πιέσεις: Η αντίθεση με το κλίμα που επικρατεί στην αγορά μπορεί να είναι ψυχολογικά προκλητική για τους επενδυτές. Απαιτεί πεποίθηση στην ανάλυσή του και ισχυρή πίστη στις μακροπρόθεσμες προοπτικές των επιλεγμένων επενδύσεων.

Υποαπόδοση βραχυπρόθεσμα: Οι αντίθετες στρατηγικές ενδέχεται να έχουν χαμηλότερη απόδοση βραχυπρόθεσμα, καθώς χρειάζεται χρόνος για να αναγνωρίσει η αγορά υποτιμημένα περιουσιακά στοιχεία. Αυτό μπορεί να δοκιμάσει την υπομονή των επενδυτών που ακολουθούν αυτήν την προσέγγιση.

Υπερφόρτωση πληροφοριών: Με μια πληθώρα πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στη σημερινή ψηφιακή εποχή, το φιλτράρισμα του θορύβου και η εστίαση σε σχετικά σημεία δεδομένων μπορεί να είναι μια πρόκληση για τους αντίθετους επενδυτές. (Jason Zweig, “The Devil’s Financial Dictionary” (2009)

3.1.5 Επενδυτικό Πρότυπο Χαμηλής Κεφαλαιοποίησης (**Low Cap Investments**)

Η επένδυση σε μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης μπορεί να είναι μια ελκυστική επιλογή για επενδυτές που αναζητούν υψηλές δυνατότητες ανάπτυξης. Οι μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης ή μικρής κεφαλαιοποίησης είναι μετοχές μικρών εταιρειών με κεφαλαιοποίηση αγοράς που κυμαίνεται συνήθως από 300 εκατομμύρια δολάρια έως 2 δισεκατομμύρια δολάρια. Αυτές οι εταιρείες έχουν συχνά σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, αλλά φέρουν και υψηλότερο κίνδυνο λόγω του μεγέθους και της αστάθειάς τους. Όταν εξετάζετε επενδύσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης, είναι σημαντικό να διεξάγετε ενδελεχή έρευνα και να κατανοείτε τους σχετικούς κινδύνους και τα πιθανά οφέλη.

- Κατανόηση Επενδύσεων Χαμηλής Κεφαλαιοποίησης

Οι επενδύσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης αναφέρονται σε μετοχές μικρών εταιρειών με σχετικά χαμηλή κεφαλαιοποίηση αγοράς. Η κεφαλαιοποίηση της αγοράς υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας την τιμή της μετοχής της εταιρείας με το σύνολο των μετοχών της σε κυκλοφορία. Οι μετοχές μικρής κεφαλαιοποίησης θεωρούνται γενικά πιο επικίνδυνες από τις μετοχές μεγάλης ή μεσαίας κεφαλαιοποίησης λόγω της υψηλότερης μεταβλητότητας τους και των δυνητικά περιορισμένων πόρων τους. Ωστόσο, προσφέρουν επίσης τη δυνατότητα για ουσιαστική ανάπτυξη, καθιστώντας τα ελκυστική επιλογή για επενδυτές με υψηλότερη ανοχή κινδύνου.

- Οφέλη από επενδύσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης

Υψηλό δυναμικό ανάπτυξης: Οι μικρές εταιρείες έχουν συχνά μεγαλύτερο περιθώριο επέκτασης σε σύγκριση με μεγαλύτερες, πιο εδραιωμένες επιχειρήσεις. Ως αποτέλεσμα, η επένδυση σε μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης μπορεί να προσφέρει τη δυνατότητα για σημαντική ανατίμηση κεφαλαίου εάν η εταιρεία γνωρίσει ταχεία ανάπτυξη.

Ευκαιρία για πρώιμη επένδυση: Η επένδυση σε μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης επιτρέπει στους επενδυτές να εισέλθουν στο ισόγειο δυνητικά υποσχόμενων εγχειρημάτων. Η πρώιμη επένδυση σε μια μικρή εταιρεία που αργότερα θα γνωρίσει σημαντική ανάπτυξη μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές αποδόσεις.

Διαφοροποίηση: Η συμπερίληψη μετοχών χαμηλής κεφαλαιοποίησης σε ένα διαφοροποιημένο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να βοηθήσει στην κατανομή του κινδύνου σε διαφορετικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και ενδεχομένως να βελτιώσει τις συνολικές αποδόσεις.

- Κίνδυνοι που σχετίζονται με επενδύσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης

Μεταβλητότητα: Οι μετοχές μικρής κεφαλαιοποίησης τείνουν να είναι πιο ασταθείς από τις αντίστοιχες μεγαλύτερες, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ξαφνικές και σημαντικές διακυμάνσεις των τιμών.

Ανησυχίες σχετικά με τη ρευστότητα: Οι μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης ενδέχεται να έχουν χαμηλότερο όγκο συναλλαγών, γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη την αγορά ή την πώληση μετοχών χωρίς να επηρεάζεται η τιμή της μετοχής.

Χρηματοπιστωτική σταθερότητα: Οι μικρές εταιρείες μπορεί να έχουν περιορισμένους οικονομικούς πόρους και θα μπορούσαν να είναι πιο επιρρεπείς σε οικονομικές πτώσεις ή ειδικές προκλήσεις του κλάδου.

- Στρατηγικές για επενδύσεις σε μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης

Ενδελεχής Έρευνα: Πριν επενδύσετε σε μετοχές χαμηλής κεφαλαιοποίησης, είναι απαραίτητο να διεξάγετε ολοκληρωμένη έρευνα σχετικά με την οικονομική υγεία, την ομάδα διαχείρισης, την ανταγωνιστική θέση και τις προοπτικές ανάπτυξης της εταιρείας.

Μακροπρόθεσμη προοπτική: Οι επενδυτές θα πρέπει να προσεγγίζουν τις επενδύσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης με μακροπρόθεσμη νοοτροπία, καθώς αυτές οι μετοχές ενδέχεται να απαιτούν χρόνο για να αξιοποιήσουν το πλήρες δυναμικό ανάπτυξής τους.

Διαχείριση Κινδύνων: Λόγω του υψηλότερου κινδύνου που σχετίζεται με τις μετοχές μικρής κεφαλαιοποίησης, είναι ζωτικής σημασίας για τους επενδυτές να διαχειρίζονται τον κίνδυνο μέσω της διαφοροποίησης και της προσεκτικής κατανομής του χαρτοφυλακίου. (Burton Malkiel, "A Random Walk Down Wall Street" (1973)

3.1.6 Επενδυτικό Πρότυπο Πολύ Χαμηλής Κεφαλαιοποίησης(**Micro Cap Investments**)

Οι μετοχές μικροκεφαλαιοποίησης, αναφέρονται σε μετοχές εταιρειών με σχετικά μικρή κεφαλαιοποίηση αγοράς. Η κεφαλαιοποίηση της αγοράς υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον συνολικό αριθμό των μετοχών μιας εταιρείας σε κυκλοφορία με την τρέχουσα αγοραία τιμή μιας μετοχής. Οι μετοχές μικροκεφαλαιοποίησης έχουν συνήθως κεφαλαιοποίηση αγοράς μεταξύ 50 και 300 εκατομμυρίων δολαρίων, αν και αυτό το εύρος μπορεί να διαφέρει ελαφρώς ανάλογα με τις διαφορετικές ερμηνείες.

- Χαρακτηριστικά των μετοχών Micro Cap

Μεταβλητότητα: Οι μετοχές Micro Cap συχνά χαρακτηρίζονται από υψηλή μεταβλητότητα. Αυτό σημαίνει ότι οι τιμές τους μπορεί να παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις σε σύντομες περιόδους, οδηγώντας σε δυνητικά υψηλότερες αποδόσεις αλλά και αυξημένο κίνδυνο.

Περιορισμένη ρευστότητα: Λόγω του μικρού τους μεγέθους, οι μετοχές μικροκεφαλαίων ενδέχεται να έχουν περιορισμένη ρευστότητα στην αγορά. Αυτό μπορεί να καταστήσει πιο δύσκολο για τους επενδυτές να αγοράσουν ή να πουλήσουν μεγάλες ποσότητες από αυτές τις μετοχές χωρίς να επηρεάσουν σημαντικά τις τιμές τους.

Δυνατότητα ανάπτυξης: Ενώ η επένδυση σε μετοχές μικροκεφαλαίων εγκυμονεί εγγενείς κινδύνους, αυτές οι εταιρείες έχουν επίσης τη δυνατότητα για σημαντική ανάπτυξη. Δεδομένου του μικρότερου μεγέθους τους, η επιτυχημένη επέκταση ή οι καινοτομίες στους

αντίστοιχους κλάδους τους μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές αυξήσεις στην αξία των αποθεμάτων.

Υψηλότερος κίνδυνος: Οι μετοχές μικρού κεφαλαίου θεωρούνται πιο επικίνδυνες σε σύγκριση με τις μετοχές μεγαλύτερης κεφαλαιοποίησης λόγω παραγόντων όπως οι περιορισμένοι χρηματοοικονομικοί πόροι, οι λιγότερο εδραιωμένες δραστηριότητες και η δυνητικά μεγαλύτερη ευαισθησία στις διακυμάνσεις της αγοράς.

- Επένδυση σε μετοχές Micro Cap

Η επένδυση σε μετοχές μικροκεφαλαίων απαιτεί προσεκτική εξέταση και δέουσα επιμέλεια λόγω των εγγενών κινδύνων τους. Μερικά βασικά σημεία που πρέπει να λάβετε υπόψη κατά την επένδυση σε μετοχές μικροκεφαλαίων περιλαμβάνουν:

Έρευνα και ανάλυση: Η διεξοδική έρευνα και ανάλυση είναι ζωτικής σημασίας όταν εξετάζονται οι επενδύσεις σε μετοχές μικροκεφαλαίων. Οι επενδυτές θα πρέπει να αξιολογήσουν την οικονομική υγεία της εταιρείας, την ομάδα διαχείρισης, τη θέση του κλάδου και τις δυνατότητες ανάπτυξης της εταιρείας πριν λάβουν επενδυτικές αποφάσεις.

Διαφοροποίηση: Δεδομένου του υψηλότερου κινδύνου που σχετίζεται με τα αποθέματα μικροκεφαλαίων, η διαφοροποίηση είναι σημαντική. Η κατανομή των επενδύσεων σε διαφορετικές εταιρείες και τομείς μπορεί να βοηθήσει στον μετριασμό του κινδύνου σε ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

Μακροπρόθεσμη προοπτική: Οι επενδυτές θα πρέπει να προσεγγίσουν τις επενδύσεις μετοχών μικρού κεφαλαίου με μακροπρόθεσμη προοπτική. Αυτό επιτρέπει την υλοποίηση πιθανών ευκαιριών ανάπτυξης, ενώ μετριάζεται ο αντίκτυπος της βραχυπρόθεσμης αστάθειας της αγοράς.

Διαχείριση Κινδύνων: Η εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης κινδύνου είναι απαραίτητη κατά την επένδυση σε μετοχές μικροκεφαλαίων. Ο καθορισμός σαφών επενδυτικών στόχων, η θέσπιση εντολών stop-loss και η τακτική επανεξέταση της απόδοσης του χαρτοφυλακίου είναι σημαντικές πτυχές της διαχείρισης του κινδύνου σε αυτήν την κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

- Ρυθμιστικά ζητήματα

Είναι σημαντικό για τους επενδυτές να γνωρίζουν τα ρυθμιστικά ζητήματα όταν ασχολούνται με μετοχές μικροκεφαλαίων. Αυτές οι εκτιμήσεις περιλαμβάνουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς κινητών αξιών, τους πιθανούς περιορισμούς στις

εμπορικές δραστηριότητες και τις απαιτήσεις γνωστοποίησης που επιβάλλονται από ρυθμιστικούς φορείς όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) στις Ηνωμένες Πολιτείες.

3.1.7 Επενδυτικό Πρότυπο Υψηλής Κεφαλαιοποίησης (**Large Cap Investments**)

Οι επενδύσεις μεγάλης κεφαλαιοποίησης αναφέρονται σε επενδύσεις σε εταιρείες με μεγάλη κεφαλαιοποίηση αγοράς. Η κεφαλαιοποίηση της αγοράς υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον συνολικό αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία με την τρέχουσα αγοραία τιμή μιας μετοχής. Οι εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης έχουν συνήθως κεφαλαιοποίηση αγοράς 10 δισεκατομμυρίων δολαρίων ή περισσότερο. Αυτές οι εταιρείες είναι συχνά εδραιωμένες, σταθερές και έχουν αποδεδειγμένο ιστορικό απόδοσης. Οι επενδυτές θεωρούν συχνά τις επενδύσεις μεγάλης κεφαλαιοποίησης ως βασικό συστατικό των επενδυτικών τους χαρτοφυλακίων λόγω των δυνατοτήτων τους για σταθερότητα και σταθερή ανάπτυξη.

- Πλεονεκτήματα των επενδύσεων μεγάλης κεφαλαιοποίησης

Σταθερότητα: Οι εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης είναι συχνά εδραιωμένες και έχουν ισχυρή παρουσία στην αγορά, η οποία μπορεί να συμβάλει στη σταθερότητα των τιμών των μετοχών τους. Αυτή η σταθερότητα μπορεί να είναι ελκυστική για τους επενδυτές, ειδικά εκείνους με χαμηλότερη ανοχή κινδύνου.

Έσοδα από μερίσματα: Πολλές εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης έχουν ιστορικό καταβολής μερισμάτων στους μετόχους τους. Αυτό μπορεί να προσφέρει στους επενδυτές μια πηγή τακτικού εισοδήματος, καθιστώντας τις επενδύσεις μεγάλης κεφαλαιοποίησης ελκυστικές για χαρτοφυλάκια εστιασμένα στο εισόδημα.

Παγκόσμια παρουσία: Οι εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης έχουν συχνά παγκόσμιες δραστηριότητες και ποικίλες ροές εσόδων, γεγονός που μπορεί να τις κάνει λιγότερο επιρρεπείς σε οικονομικές πτώσεις σε συγκεκριμένες περιοχές ή κλάδους.

Ρευστότητα: Οι μετοχές εταιρειών μεγάλης κεφαλαιοποίησης τείνουν να είναι πιο ρευστοποιημένες, πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει μεγαλύτερος όγκος μετοχών που διαπραγματεύονται καθημερινά. Αυτή η ρευστότητα μπορεί να διευκολύνει τους επενδυτές να αγοράσουν και να πουλήσουν μετοχές χωρίς να επηρεάσει σημαντικά την τιμή της μετοχής.

Χαμηλότερη μεταβλητότητα: Αν και καμία επένδυση δεν είναι εντελώς απρόσβλητη από τις διακυμάνσεις της αγοράς, οι μετοχές μεγάλης κεφαλαιοποίησης παρουσιάζουν γενικά

χαμηλότερη μεταβλητότητα σε σύγκριση με τις μετοχές μικρής ή μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Αυτή η μειωμένη αστάθεια μπορεί να προσφέρει μια πιο ομαλή επενδυτική εμπειρία για ορισμένους επενδυτές.

- Σκέψεις για επενδύσεις μεγάλης κεφαλαιοποίησης

Δυνατότητα ανάπτυξης: Ενώ οι εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης μπορεί να προσφέρουν σταθερότητα, μπορεί να μην παρέχουν πάντα το ίδιο επίπεδο δυναμικού ανάπτυξης με τις μικρότερες εταιρείες με υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης.

Κορεσμός της αγοράς: Ορισμένες εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης δραστηριοποιούνται σε ώριμους κλάδους όπου οι ευκαιρίες ανάπτυξης μπορεί να είναι περιορισμένες. Οι επενδυτές θα πρέπει να αξιολογήσουν εάν η εταιρεία έχει στρατηγικές για συνεχή ανάπτυξη και καινοτομία.

Αποτίμηση: Οι μετοχές μεγάλης κεφαλαιοποίησης μπορεί μερικές φορές να υπερτιμηθούν λόγω της δημοτικότητάς τους μεταξύ των επενδυτών που αναζητούν ασφάλεια. Είναι σημαντικό για τους επενδυτές να αξιολογούν τις μετρήσεις αποτίμησης αυτών των εταιρειών πριν λάβουν επενδυτικές αποφάσεις.

Οικονομικές συνθήκες: Αν και οι εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης μπορεί να έχουν παγκόσμιες δραστηριότητες, εξακολουθούν να επηρεάζονται από μακροοικονομικούς παράγοντες. Οι επενδυτές θα πρέπει να εξετάσουν πώς οι οικονομικές συνθήκες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την απόδοση αυτών των εταιρειών.

Ανταγωνιστικό τοπίο: Οι εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης αντιμετωπίζουν συχνά τον ανταγωνισμό τόσο από καθιερωμένους παίκτες όσο και από αναδυόμενους διαταράκτες στους αντίστοιχους κλάδους τους. Η κατανόηση του ανταγωνιστικού τοπίου είναι ζωτικής σημασίας για την αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων προοπτικών. (Graham Benjamin, *The intelligent investor*, 2006)

3.2 Λόγοι ύπαρξης των επενδυτικών προτύπων

Τα επενδυτικά πρότυπα υπάρχουν για πολλούς λόγους, οι οποίοι αφορούν τη διαφάνεια, τη βιωσιμότητα, την ευθύνη και την ασφάλεια στις επενδύσεις. Αυτά τα πρότυπα και οδηγίες είναι σχεδιασμένα για να διευκολύνουν τους επενδυτές να λάβουν υπόψη τους διάφορους παράγοντες κινδύνου και απόδοσης, καθώς και να προωθήσουν τη διαφάνεια και τη βέλτιστη πρακτική στους χρηματο-οικονομικούς τομείς.

Ο κύριος λόγος ύπαρξής τους είναι να προσφέρουν ένα πλαίσιο αξιολόγησης για τους επενδυτές, ώστε να μπορούν να λάβουν ασφαλείς και βιώσιμες αποφάσεις επένδυσης. Επίσης, συμβάλλουν στη δημιουργία μίας περιβάλλουσας που προωθεί τη δίκαιη μεταχείριση όλων των εμπλεκόμενων μερών, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία βέλτιστων συνθηκών για τη δραστηριότητα επένδυσης. Επίσης, μέσω αυτών των προτύπων, προωθείται η δέσμευση για βέλτιστες πρακτικές σχεδίασης και λήψης αποφάσεων

3.3 Διαχείριση Επενδυτικών Προτύπων

- *Διαχείριση Κινδύνων.* Ένα από τα θεμελιώδη επενδυτικά πρότυπα είναι η διαχείριση κινδύνων. Οι επενδυτές αξιολογούν το επίπεδο κινδύνου που σχετίζεται με μια επενδυτική ευκαιρία και προσδιορίζουν εάν ευθυγραμμίζεται με την ανοχή κινδύνου και τους γενικούς επενδυτικούς στόχους τους. Αυτό περιλαμβάνει την ανάλυση διαφόρων τύπων κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αγοράς, του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου ρευστότητας και του λειτουργικού κινδύνου. Με την ενσωμάτωση της διαχείρισης κινδύνου στα επενδυτικά τους πρότυπα, οι επενδυτές στοχεύουν να ελαχιστοποιήσουν τις πιθανές απώλειες και να διατηρήσουν το κεφάλαιο.

- *Απόδοση επένδυσης.* Ένα άλλο σημαντικό επενδυτικό πρότυπο είναι

συνεκτίμηση της απόδοσης επένδυσης (ROI). Οι επενδυτές αξιολογούν τις πιθανές αποδόσεις που προσφέρει μια επένδυση σε σχέση με τους σχετικούς κινδύνους. Αυτή η αξιολόγηση βοηθά στον προσδιορισμό του κατά πόσο οι αναμενόμενες αποδόσεις δικαιολογούν το επίπεδο του κινδύνου που αναλαμβάνεται. Επιπλέον, οι επενδυτές συγκρίνουν το ROI διαφορετικών επενδυτικών επιλογών για να εντοπίσουν τις πιο ελκυστικές ευκαιρίες για την κατανομή κεφαλαίων.

- *Διαφοροποίηση.* Η διαφοροποίηση αποτελεί βασική αρχή στα επενδυτικά

πρότυπα. Περιλαμβάνει την κατανομή των επενδύσεων σε διαφορετικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, βιομηχανίες και γεωγραφικές περιοχές για τη μείωση του συνολικού κινδύνου χαρτοφυλακίου. Με τη διαφοροποίηση των συμμετοχών τους, οι επενδυτές στοχεύουν να μετριάσουν τον αντίκτυπο των δυσμενών γεγονότων που επηρεάζουν οποιαδήποτε συγκεκριμένη επένδυση ή τμήμα της αγοράς. Η διαφοροποίηση είναι ένα ευρέως αναγνωρισμένο πρότυπο για τη δημιουργία ανθεκτικών επενδυτικών χαρτοφυλακίων.

- *Τα επενδυτικά πρότυπα ρευστότητας* περιλαμβάνουν επίσης ζητήματα που σχετίζονται με τη ρευστότητα. Οι επενδυτές αξιολογούν την ευκολία με την οποία μπορεί να αγοραστεί ή να πωληθεί μια επένδυση χωρίς να επηρεαστεί σημαντικά η τιμή της. Τα πρότυπα ρευστότητας είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση ότι οι επενδυτές μπορούν να έχουν πρόσβαση στα κεφάλαιά τους όταν χρειάζεται και να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς.
- *Ηθική και κοινωνική ευθύνη.* Τα τελευταία χρόνια, τα ζητήματα ηθικής και κοινωνικής ευθύνης έχουν γίνει αναπόσπαστο μέρος των επενδυτικών προτύπων για πολλά άτομα και ιδρύματα. Αυτό περιλαμβάνει την αξιολόγηση των επενδύσεων με βάση περιβαλλοντικά, κοινωνικά κριτήρια και κριτήρια διακυβέρνησης (ESG). Οι επενδυτές αναζητούν όλο και περισσότερο ευκαιρίες που ευθυγραμμίζονται με τις αξίες τους και συμβάλλουν σε βιώσιμες και υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές.
- *Κανονιστική συμμόρφωση.* Η τήρηση των κανονιστικών απαιτήσεων είναι μια κρίσιμη πτυχή των επενδυτικών προτύπων. Οι επενδυτές πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι επενδυτικές τους αποφάσεις συμμορφώνονται με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς που διέπουν τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Αυτό περιλαμβάνει πτυχές όπως οι απαιτήσεις γνωστοποίησης, οι κανονισμοί συναλλαγών εμπιστευτικών πληροφοριών και οι ευθύνες καταπιστεύματος για ορισμένους τύπους επενδυτών. (Investment-Centric Project Management: Advanced Strategies for Developing and Executing Successful Capital Projects Steven James Keays (2017))

3.4 Η ανάδειξη των επενδυτικών προτύπων – Ιστορική ανάπτυξη

Η ανάδειξη επενδυτικών προτύπων αφορά τη διαδικασία αναγνώρισης, αξιολόγησης και εφαρμογής των καλύτερων πρακτικών στο χώρο των επενδύσεων. Τα επενδυτικά πρότυπα μπορούν να αφορούν διάφορους τομείς, όπως τη δεοντολογία, τη βιωσιμότητα, τη διακυβέρνηση, τη διαφάνεια και την αποδοτικότητα. Η ανάδειξη επενδυτικών προτύπων είναι σημαντική για τους επενδυτές και τους φορείς λήψης αποφάσεων, καθώς βοηθά στη μείωση του κινδύνου και στη βελτίωση των αποδόσεων. Η ανάδειξη επενδυτικών προτύπων έχει σημαίνουσα συμβολή στο χώρο των επενδύσεων. Μέσω της εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών, οι επενδυτές μπορούν να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη και να μειώσουν τους κινδύνους.

Αυτά τα πρότυπα περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα αρχών και κατευθυντήριων γραμμών που διέπουν τη συμπεριφορά και τις πρακτικές των επενδυτών, των

χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των εταιρειών. Η εξέλιξη των επενδυτικών προτύπων έχει επηρεαστεί από διάφορους παράγοντες όπως η παγκοσμιοποίηση, οι τεχνολογικές εξελίξεις, οι ρυθμιστικές μεταρρυθμίσεις και η αλλαγή των προτιμήσεων των επενδυτών.

- **Ιστορική Ανάπτυξη Επενδυτικών Προτύπων**

Η έννοια των επενδυτικών προτύπων έχει εξελιχθεί με την πάροδο των αιώνων ως απάντηση στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες και τις κοινωνικές προσδοκίες. Οι αρχαιότερες μορφές επενδυτικών προτύπων μπορούν να αναχθούν στους αρχαίους πολιτισμούς όπου οι στοιχειώδεις κανόνες και κανονισμοί διέπουν τις εμπορικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Ωστόσο, το σύγχρονο πλαίσιο για τα επενδυτικά πρότυπα άρχισε να διαμορφώνεται κατά τον 20ό αιώνα με την ίδρυση ρυθμιστικών φορέων και διεθνών οργανισμών που επικεντρώθηκαν στην τυποποίηση των χρηματοοικονομικών πρακτικών.

Ένα από τα γεγονότα ορόσημο στην ανάπτυξη των επενδυτικών προτύπων ήταν η δημιουργία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (SEC) στις Ηνωμένες Πολιτείες μετά το κραχ του χρηματιστηρίου του 1929. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη θέσπιση κανονισμών με στόχο την προστασία των επενδυτών και τη διατήρηση δίκαιης και αποτελεσματικής αγοράς. Στη συνέχεια, διεθνείς οντότητες όπως ο Διεθνής Οργανισμός Επιτροπών Κινητών Αξιών (IOSCO) και το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB) συνέβαλαν στη διαμόρφωση παγκόσμιων επενδυτικών προτύπων.

- **Βασικοί παράγοντες που διαμορφώνουν επενδυτικά πρότυπα**

Παγκοσμιοποίηση: Ο διασυνδεδεμένος χαρακτήρας των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών έχει απαιτήσει τη θέσπιση εναρμονισμένων επενδυτικών προτύπων για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών συναλλαγών και τον μετριασμό των συστημικών κινδύνων.

Τεχνολογικές εξελίξεις: Η εμφάνιση προηγμένων πλατφορμών συναλλαγών, αλγοριθμικών συναλλαγών και ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων έχει ωθήσει τις ρυθμιστικές αρχές να προσαρμόσουν τα επενδυτικά πρότυπα για να αντιμετωπίσουν τις αναδυόμενες τεχνολογικές προκλήσεις.

Ρυθμιστικές μεταρρυθμίσεις: Χρηματοπιστωτικές κρίσεις όπως η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 έχουν υπογραμμίσει την ανάγκη για ισχυρά ρυθμιστικά πλαίσια, που οδηγούν σε μεταρρυθμίσεις που δίνουν έμφαση στη διαφάνεια, τη διαχείριση κινδύνου και την προστασία των επενδυτών.

Περιβαλλοντικοί, κοινωνικοί και παράγοντες διακυβέρνησης (ESG): Η

αυξανόμενη έμφαση στη βιώσιμη επένδυση έχει ωθήσει την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στα επενδυτικά πρότυπα, αντανακλώντας μια ευρύτερη στροφή προς υπεύθυνες επενδυτικές πρακτικές.

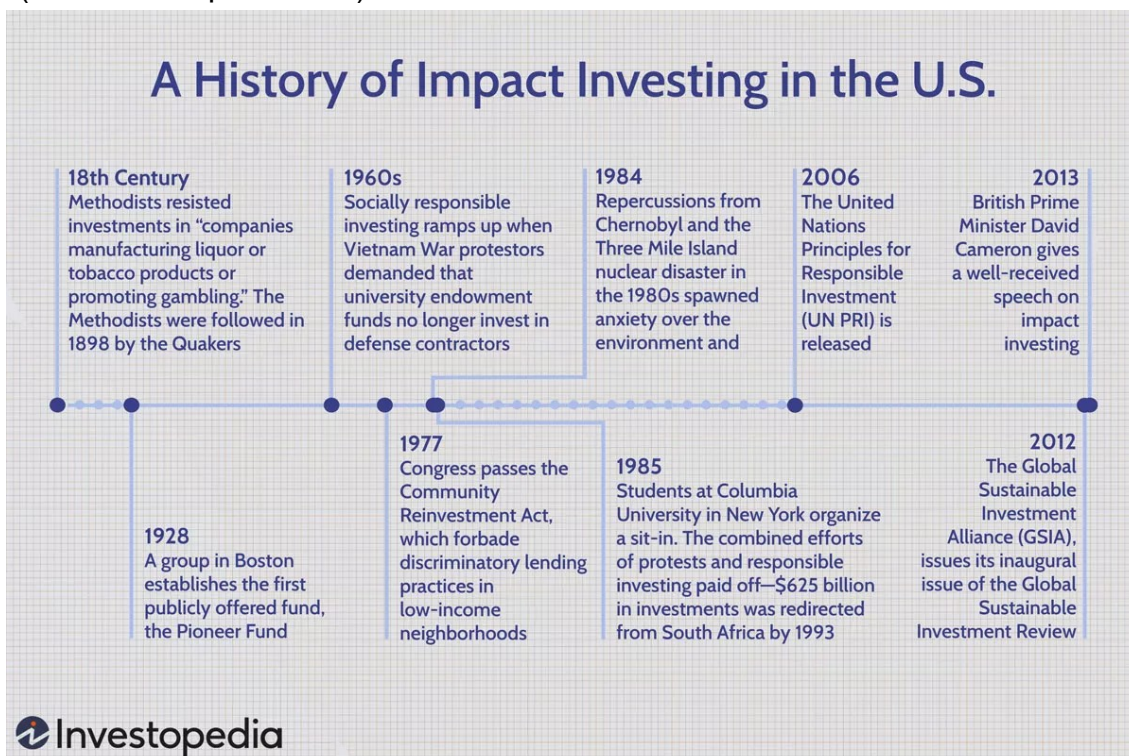
- Αντίκτυπος των Επενδυτικών Προτύπων

Προστασία επενδυτών: Τα αυστηρά επενδυτικά πρότυπα στοχεύουν στη διασφάλιση των συμφερόντων των επενδυτών προωθώντας τη διαφάνεια, τις απαιτήσεις γνωστοποίησης και την ηθική συμπεριφορά μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά.

Ακεραιότητα αγοράς: Οι τυποποιημένες πρακτικές συμβάλλουν στη διατήρηση της ακεραιότητας της αγοράς αποτρέποντας τις δόλιες δραστηριότητες, τις συναλλαγές εμπιστευτικών πληροφοριών και τη χειραγώγηση της αγοράς.

Διαχείριση Κινδύνων: Τα επενδυτικά πρότυπα διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ενίσχυση των πρακτικών διαχείρισης κινδύνου εντός των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ενισχύοντας τη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα σε ασταθείς συνθήκες της αγοράς.

Βιώσιμη χρηματοδότηση: Η ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στα επενδυτικά πρότυπα ενίσχυσε τις πρωτοβουλίες βιώσιμης χρηματοδότησης, ενθαρρύνοντας τη διάθεση κεφαλαίων σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνα έργα. (www.investopedia.com)

3.5 Οικονομικές Θεωρίες Αποτελεσματικότητας Αγορών

3.5.1 Η Θεωρία της «Αποτελεσματικής Αγοράς» (**Efficient Market Hypothesis**)

Η Υπόθεση Αποτελεσματικής Αγοράς (EMH) είναι μια οικονομική θεωρία που υποδηλώνει ότι είναι αδύνατο να νικήσουμε την αγορά με συνέπεια επειδή οι τιμές των χρηματιστηρίων αντικατοπτρίζουν ήδη όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες. Με άλλα λόγια, η τρέχουσα αγοραία τιμή ενός τίτλου ήδη ενσωματώνει όλους τους παράγοντες που θα μπορούσαν δυνητικά να επηρεάσουν την τιμή του, καθιστώντας εξαιρετικά δύσκολο για οποιοδήποτε άτομο να ξεπεράσει την αγορά. (Sharpe William 1964)

Το EMH εισήχθη για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1960 από τους οικονομολόγους Eugene Fama και James Tobin. Ο Fama ανέπτυξε αργότερα τη θεωρία περαιτέρω, χωρίζοντάς την σε τρεις κατηγορίες: EMH ασθενούς μορφής, EMH ημι-ισχυρής και EMH ισχυρής μορφής.

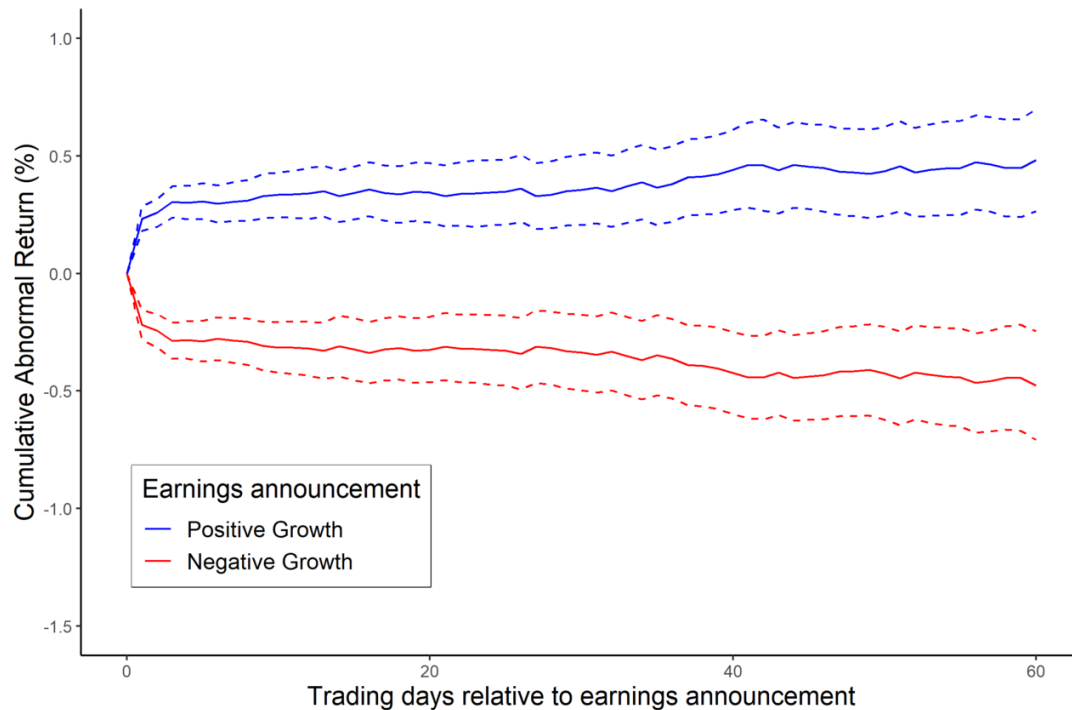
EMH ασθενούς μορφής: Αυτή η μορφή του EMH υποδηλώνει ότι οι τρέχουσες τιμές αγοράς αντικατοπτρίζουν ήδη όλα τα ιστορικά δεδομένα τιμών και όγκου. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να πραγματοποιηθούν κερδοφόρες συναλλαγές με βάση τις τάσεις ή τα πρότυπα του παρελθόντος, καθώς η αγορά έχει ήδη λάβει υπόψη αυτές τις πληροφορίες.

Ημι-ισχυρό EMH: Το ημι-ισχυρό EMH υποστηρίζει ότι οι τρέχουσες τιμές της αγοράς ήδη ενσωματώνουν όλες τις διαθέσιμες στο κοινό πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων, των αναφορών κερδών και άλλων δημοσίως δημοσιοποιημένων δεδομένων. Αυτό καθιστά δύσκολη τη διαρκή υπεραπόδοση της αγοράς χρησιμοποιώντας πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό.

EMH ισχυρής μορφής: Το EMH ισχυρής μορφής υποστηρίζει ότι οι τιμές της αγοράς αντικατοπτρίζουν όχι μόνο δημόσιες πληροφορίες αλλά και όλες τις ιδιωτικές πληροφορίες. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και άτομα που έχουν πρόσβαση σε μη δημόσιες πληροφορίες δεν μπορούν να έχουν σταθερά καλύτερες επιδόσεις από την αγορά, καθώς η αγορά έχει ήδη λάβει υπόψη αυτές τις πληροφορίες.

Το EMH έχει αποτελέσει θέμα συζήτησης μεταξύ οικονομολόγων και επενδυτών, με ορισμένους να υποστηρίζουν ότι είναι ένα εξιδανικευμένο μοντέλο που δεν λαμβάνει πλήρως υπόψη την ανθρώπινη συμπεριφορά και την αναποτελεσματικότητα της αγοράς. Ωστόσο, η θεωρία παρέμεινε επιρροή στα χρηματοοικονομικά και τις επενδύσεις, καθώς

υπογραμμίζει τις προκλήσεις της συνεχούς νίκης στην αγορά. (Fama Eugene 1970, Lo Andrew 2004)

Replication of Figure 5 of Martineau (2021)

3.5.2 Θεωρίες ενάντια της <<Αποτελεσματικής Αγοράς>>

Υπάρχουν όμως θεωρίες πολύ διαφορετικές από αυτή της «αποτελεσματικής αγοράς», όπως επίσης και επενδυτικές στρατηγικές όπου την αμφισβητούν και δείχνουν ότι οι επενδυτές μπορούν να προβλέψουν τις μελλοντικές αποδόσεις μιας οποιαδήποτε μετοχής. Κάποιες από αυτές είναι :

- *Συμπεριφορική χρηματοοικονομική θεωρία:* Αυτή η θεωρία υποστηρίζει ότι η ατομική

συμπεριφορά και η συμπεριφορά της αγοράς αποκλίνει από την ορθολογική συμπεριφορά που υποτίθεται στο EMH. Η συμπεριφορική χρηματοοικονομική θεωρία υποστηρίζει ότι οι επενδυτές και οι έμποροι επηρεάζονται από συναισθήματα, προκαταλήψεις και ευρετικές μεθόδους, που μπορεί να οδηγήσουν σε παράλογη λήψη αποφάσεων και αναποτελεσματικότητα της αγοράς. Για παράδειγμα, οι επενδυτές μπορεί να επιδεικνύουν

συμπεριφορά αγέλης, όπου ακολουθούν τις ενέργειες άλλων χωρίς να αξιολογούν κριτικά την υποκείμενη επενδυτική λογική.

- *Διαπραγμάτευση εσωτερικών πληροφοριών και ασυμμετρία πληροφοριών:* Το EMH υποθέτει ότι όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά έχουν ίση πρόσβαση στις πληροφορίες. Ωστόσο, στην πραγματικότητα, οι συναλλαγές εμπιστευτικών πληροφοριών και η ασυμμετρία πληροφοριών μπορεί να δημιουργήσουν αναποτελεσματικότητα της αγοράς. Οι συναλλαγές εμπιστευτικών πληροφοριών συμβαίνουν όταν άτομα με μη δημόσιες πληροφορίες εμπορεύονται μετοχές με βάση αυτές τις πληροφορίες, δίνοντάς τους ένα αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι άλλων επενδυτών. Ασυμμετρία πληροφόρησης υπάρχει όταν ορισμένοι συμμετέχοντες στην αγορά έχουν περισσότερες ή καλύτερες πληροφορίες από άλλους, γεγονός που οδηγεί σε αναποτελεσματική ανακάλυψη τιμών.

- *Χειραγώγηση αγοράς:* Η χειραγώγηση της αγοράς μπορεί επίσης να δημιουργήσει αναποτελεσματικότητα της αγοράς. Οι χειριστές μπορούν να χρησιμοποιήσουν διάφορες τακτικές, όπως τη διάδοση ψευδών φημών, τα σχέδια άντλησης και απόρριψης ή τη στροφή στην αγορά, για να φουσκώσουν ή να αποπληθώρουν τεχνητά τις τιμές. Αυτές οι ενέργειες μπορούν να στρεβλώσουν τις τιμές της αγοράς και να δημιουργήσουν ευκαιρίες για τους χειραγωγούς να αποκομίσουν παράνομα κέρδη.

- *Πλεονεκτήματα Late Mover:* Το EMH υποθέτει ότι όλες οι σχετικές πληροφορίες είναι

άμεσα και ελεύθερα διαθέσιμες σε όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά. Ωστόσο, στην πράξη, μπορεί να υπάρχουν πλεονεκτήματα καθυστερημένης κίνησης, όπου ορισμένοι επενδυτές έχουν ένα μικρό πλεονέκτημα στη λήψη πληροφοριών ή στην αντίδραση σε αυτές. Για παράδειγμα, οι θεσμικοί επενδυτές με πρόσβαση σε πόρους και αναλυτές μπορεί να έχουν πλεονέκτημα στην επεξεργασία και τη δράση βάσει πληροφοριών σε σύγκριση με μεμονωμένους επενδυτές.

- *Χρονικά Μεταβαλλόμενη Αποτελεσματικότητα Αγοράς:* Το EMH προτείνει ότι η αποτελεσματικότητα της αγοράς είναι σταθερή με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, ορισμένες θεωρίες υποστηρίζουν ότι η αποτελεσματικότητα της αγοράς ποικίλλει με την πάροδο του χρόνου. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια περιόδων οικονομικής δυσπραγίας ή οικονομικών κρίσεων, η αποτελεσματικότητα της αγοράς μπορεί να μειωθεί λόγω αυξημένης αβεβαιότητας και έλλειψης διαθέσιμων πληροφοριών. (Shiller R.J. 1985, De Bondt L.W. 1985).

Κεφάλαιο 4 : Επενδυτικές Στρατηγικές

4.1 Περιγραφή των Επενδυτικών Στρατηγικών

Η επενδυτική στρατηγική είναι ένα σύνολο κανόνων, συμπεριφορών ή διαδικασιών που ακολουθεί ένας επενδυτής με σκοπό να επιλέξει το κατάλληλο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο και να λάβει τις κατάλληλες επενδυτικές αποφάσεις. Οι στρατηγικές αυτές ποικίλουν ανάλογα με το χαρακτήρα του αγοραστή, δηλαδή ανάλογα με το επίπεδο ανοχής του στον κίνδυνο, τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του

Οι στρατηγικές διαχείρισης μετοχικών χαρτοφυλακίων είναι δυνατόν να ταξινομηθούν σε δυο βασικές κατηγορίες (Ξυδώνας, Ψαρράς, Ζοπουνίδης 2010):

- Παθητικές στρατηγικές διαχείρισης (passive investment strategies)
- Ενεργητικές στρατηγικές διαχείρισης (active investment strategies)

4.2 Παθητικές στρατηγικές διαχείρισης (**passive investment strategies**)

Οι παθητικές επενδυτικές στρατηγικές είναι ένας τύπος επενδυτικής προσέγγισης όπου ένας επενδυτής στοχεύει να αναπαράγει την απόδοση ενός συγκεκριμένου δείκτη ή σημείου αναφοράς της αγοράς, αντί να προσπαθεί να την ξεπεράσει μέσω ενεργητικής επιλογής μετοχών ή χρονισμού της αγοράς. Αυτές οι στρατηγικές βασίζονται συχνά στην πεποίθηση ότι είναι δύσκολο για τους ενεργούς διευθυντές να ξεπερνούν σταθερά την αγορά λόγω παραγόντων όπως οι υψηλές προμήθειες, το κόστος συναλλαγών και η αναποτελεσματικότητα της αγοράς.

Υπάρχουν πολλές δημοφιλείς στρατηγικές παθητικής επένδυσης, όπως:

- Index Funds and Exchange-Traded Funds (ETF):

Αυτά τα επενδυτικά οχήματα παρακολουθούν έναν συγκεκριμένο δείκτη αγοράς, όπως ο S&P 500, και στοχεύουν να αναπαράγουν την απόδοσή του διατηρώντας τους ίδιους υποκείμενους τίτλους. Αυτή η προσέγγιση συνήθως οδηγεί σε χαμηλότερο κόστος και υψηλότερη φορολογική απόδοση σε σύγκριση με τα κεφάλαια που διαχειρίζονται ενεργά.

- Παθητική ιδιοκτησία μετοχών: Σε αυτή τη στρατηγική, οι επενδυτές αγοράζουν μετοχές εταιρειών που αναμένεται να έχουν καλή απόδοση μακροπρόθεσμα και τις διατηρούν για παρατεταμένη περίοδο. Αυτή η προσέγγιση εστιάζει σε εταιρείες με ισχυρά θεμελιώδη στοιχεία, όπως σταθερή αύξηση εσόδων, υγιή κέρδη και σταθερό ισολογισμό.

- Επένδυση μερισμάτων: Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει την επένδυση σε εταιρείες που έχουν ιστορικό πληρωμής μερισμάτων και

είναι πιθανό να συνεχίσουν να το κάνουν στο μέλλον. Οι επενδυτές συνήθως αναζητούν εταιρείες με σταθερές και αυξανόμενες πληρωμές μερισμάτων, καθώς αυτές μπορούν να παρέχουν μια αξιόπιστη πηγή εισοδήματος και ενδεχομένως να συμβάλλουν στην ανατίμηση του κεφαλαίου με την πάροδο του χρόνου.

- Στρατηγική Αγοράς και Διατήρησης: Αυτή η προσέγγιση περιλαμβάνει την αγορά ενός διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου μετοχών και τη διατήρησή τους για μεγάλο χρονικό διάστημα, συχνά με στόχο την εξάλειψη των διακυμάνσεων της αγοράς και την επίτευξη μακροπρόθεσμης ανατίμησης κεφαλαίου. Η στρατηγική αγοράς και διακράτησης βασίζεται στην πεποίθηση ότι η χρηματιστηριακή αγορά τείνει να έχει ανοδική τάση μακροπρόθεσμα, παρά τη βραχυπρόθεσμη αστάθεια.

- Παθητική κατανομή περιουσιακών στοιχείων: Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει την κατανομή περιουσιακών στοιχείων σε διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, όπως μετοχές, ομόλογα και ισοδύναμα μετρητών, με βάση την ανοχή κινδύνου του επενδυτή και τους επενδυτικούς στόχους. Η κατανομή βασίζεται συνήθως σε ένα προκαθορισμένο μείγμα που επανεξισορροπείται περιοδικά για να διατηρηθεί η επιθυμητή ισορροπία κινδύνου-ανταμοιβής. (Bogle John 2007)

4.2.1 Πλεονεκτήματα Παθητικών Επενδυτικών Στρατηγικών

Οι παθητικές επενδυτικές στρατηγικές προσφέρουν πολλά πλεονεκτήματα έναντι της ενεργητικής διαχείρισης, όπως:

- Χαμηλότερο κόστος: Τα παθητικά επενδυτικά οχήματα, όπως τα αμοιβαία κεφάλαια δεικτών και τα ETF, έχουν συνήθως χαμηλότερους δείκτες εξόδων σε σύγκριση με τα κεφάλαια που διαχειρίζονται ενεργά, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερες αποδόσεις με την πάροδο του χρόνου.
- Φορολογική αποτελεσματικότητα: Οι παθητικές στρατηγικές συχνά περιλαμβάνουν λιγότερο συχνές συναλλαγές, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερους φόρους κεφαλαιακών κερδών για τους επενδυτές.
- Μειωμένες αποφάσεις με γνώμονα τα συναισθήματα: Εστιάζοντας στη μακροπρόθεσμη απόδοση και αποφεύγοντας τον πειρασμό για συναλλαγές με βάση τις βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις της αγοράς, οι παθητικές στρατηγικές μπορούν να βοηθήσουν τους επενδυτές να λάβουν πιο ορθολογικές αποφάσεις χωρίς συναισθήματα.
- Απλότητα: Οι παθητικές επενδυτικές στρατηγικές τείνουν να είναι πιο απλές στην κατανόηση και την εφαρμογή σε σύγκριση με την ενεργητική διαχείριση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πολύπλοκες στρατηγικές και συχνές συναλλαγές. (Burton

Richart 2012)

4.2.2 Μειονεκτήματα Παθητικών Επενδυτικών Στρατηγικών

Ενώ οι παθητικές επενδυτικές στρατηγικές προσφέρουν πολλά οφέλη, έχουν επίσης ορισμένα πιθανά μειονεκτήματα, όπως:

- Περιορισμένη ευελιξία: Οι παθητικές στρατηγικές ενδέχεται να μην επιτρέπουν τόση προσαρμογή ή ευελιξία όσο η ενεργή διαχείριση, γεγονός που μπορεί να περιορίσει την ικανότητα ενός επενδυτή να προσαρμόσει το χαρτοφυλάκιο του στις συγκεκριμένες ανάγκες και στόχους του.
- Σφάλμα παρακολούθησης αγοράς: Παρόλο που τα παθητικά επενδυτικά οχήματα στοχεύουν στην αναπαραγωγή της απόδοσης ενός συγκεκριμένου δείκτη, ενδέχεται να μην τον παρακολουθούν πάντα τέλεια λόγω διαφορών στις προμήθειες, στο κόστος συναλλαγών και σε άλλους παράγοντες.
- Αδυναμία κεφαλαιοποίησης από διαταραχές της αγοράς: Σε περιόδους διαταραχής της αγοράς ή σημαντικών κινήσεων της αγοράς, οι παθητικές στρατηγικές ενδέχεται να μην είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν πιθανές επενδυτικές ευκαιρίες ή να προστατεύσουν από ζημίες τόσο αποτελεσματικά όσο η ενεργή διαχείριση.
- Κίνδυνοι ειδικοί για τον δείκτη: Η επένδυση σε έναν μεμονωμένο δείκτη ή τμήμα αγοράς μπορεί να εκθέσει τους επενδυτές στους συγκεκριμένους κινδύνους που σχετίζονται με αυτόν τον δείκτη ή τομέα, οι οποίοι ενδέχεται να μην διαφοροποιηθούν μέσω παθητικών στρατηγικών. (Sharpe William 2013)

4.3 Ενεργητικές στρατηγικές διαχείρισης (**active investment strategies**)

Οι ενεργές επενδυτικές στρατηγικές είναι προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται από επενδυτές και διαχειριστές κεφαλαίων για τη δημιουργία άλφα ή υπέρβασης αποδόσεων, πέρα από το σημείο αναφοράς της αγοράς. Αυτές οι στρατηγικές περιλαμβάνουν την ενεργή διαχείριση ενός χαρτοφυλακίου με τη λήψη αποφάσεων αγοράς και πώλησης με βάση διάφορους παράγοντες, όπως η επιλογή μετοχών, το χρονοδιάγραμμα της αγοράς και η κατασκευή χαρτοφυλακίου.

- Επιλογή αποθεμάτων

Η συλλογή μετοχών είναι η διαδικασία επιλογής μεμονωμένων μετοχών με βάση ενδελεχή ανάλυση και έρευνα. Αυτή η ενεργή επενδυτική στρατηγική περιλαμβάνει τον εντοπισμό υποτιμημένων μετοχών με ισχυρά θεμελιώδη μεγέθη και δυνατότητες ανάπτυξης. Οι επενδυτές που χρησιμοποιούν την επιλογή μετοχών συχνά εστιάζουν σε παράγοντες

όπως η οικονομική υγεία μιας εταιρείας, οι τάσεις του κλάδου και η ποιότητα διαχείρισης. Αναλύοντας προσεκτικά αυτούς τους παράγοντες, οι επιλογείς μετοχών στοχεύουν στον εντοπισμό μετοχών που έχουν τη δυνατότητα να ξεπεράσουν την αγορά ή τα αντίστοιχα σημεία αναφοράς τους.

- Εναλλαγή Τομέα

Η εναλλαγή κλάδου είναι μια ενεργή επενδυτική στρατηγική που περιλαμβάνει τη μετατόπιση της κατανομής ενός χαρτοφυλακίου μεταξύ διαφόρων κλάδων της βιομηχανίας με βάση τη σχετική τους απόδοση και τις αναμενόμενες μελλοντικές τάσεις. Αυτή η προσέγγιση χρησιμοποιείται συνήθως όταν οι επενδυτές πιστεύουν ότι ορισμένοι τομείς θα έχουν καλύτερη απόδοση από άλλους τις επόμενες περιόδους. Για παράδειγμα, ένας επενδυτής μπορεί να διαθέσει περισσότερα κεφάλαια σε μετοχές τεχνολογίας εάν αναμένει ότι ο κλάδος θα επωφεληθεί από την αυξημένη ζήτηση για ψηφιακές υπηρεσίες και προϊόντα. Προσαρμόζοντας ενεργά την κατανομή ανά τομέα ενός χαρτοφυλακίου, οι επενδυτές μπορούν ενδεχομένως να ενισχύσουν τις αποδόσεις και να μετριάσουν τους κινδύνους.

- Χρονομέτρηση της Αγοράς

Ο χρονισμός της αγοράς είναι η πρακτική της πρόβλεψης και της δράσης σε βραχυπρόθεσμες αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς για τον καθορισμό των καλύτερων εποχών για την αγορά και την πώληση επενδύσεων. Αυτή η ενεργή επενδυτική στρατηγική περιλαμβάνει τη λήψη αποφάσεων με βάση παράγοντες όπως οικονομικούς δείκτες, τεχνική ανάλυση και δεδομένα συναισθήματος. Οι χρονομετρητές αγοράς στοχεύουν στη μεγιστοποίηση των αποδόσεων μπαίνοντας στην αγορά όταν αναμένεται να αυξηθούν οι τιμές και βγαίνοντας όταν αναμένεται να πέσει. Ωστόσο, ο επιτυχής συγχρονισμός της αγοράς απαιτεί ακριβείς προβλέψεις της αγοράς, οι οποίες μπορεί να είναι δύσκολο να επιτευχθούν με συνέπεια. (Andrew Tobak 2015)

- Διαφοροποίηση

Η διαφοροποίηση είναι μια ευρέως χρησιμοποιούμενη ενεργή επενδυτική στρατηγική που περιλαμβάνει την κατανομή ενός χαρτοφυλακίου σε διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, τομείς και γεωγραφίες για τη μείωση του συνολικού κινδύνου και της αστάθειας. Διατηρώντας ένα ευρύ φάσμα επενδύσεων, οι επενδυτές μπορούν δυνητικά να επωφεληθούν από τη θετική απόδοση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, ενώ αντισταθμίζουν τις ζημιές από άλλα. Η διαφοροποίηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός συνδυασμού μετοχών, ομολόγων, ακινήτων, εμπορευμάτων και άλλων επενδυτικών οχημάτων, επιτρέποντας στους επενδυτές να δημιουργήσουν ένα καλά ισορροπημένο και ανθεκτικό χαρτοφυλάκιο. (Mark Salzinger 2012)

- Ενεργητική έναντι Παθητικής Διαχείρισης

Οι ενεργητικές επενδυτικές στρατηγικές μπορούν να αντιπαραβληθούν με την παθητική διαχείριση, η οποία περιλαμβάνει την παρακολούθηση ενός δείκτη της αγοράς, όπως ο S&P 500, αντί να προσπαθεί να ξεπεράσει τις επιδόσεις του. Ενώ οι ενεργητικές στρατηγικές απαιτούν συνεχή έρευνα, ανάλυση και λήψη αποφάσεων, οι παθητικές στρατηγικές περιλαμβάνουν αμοιβαία κεφάλαια με δείκτη χαμηλού κόστους ή διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια (ETF) που στοχεύουν να αντικατοπτρίζουν την απόδοση ενός συγκεκριμένου δείκτη. Τόσο η ενεργητική όσο και η παθητική διαχείριση έχουν τα πλεονεκτήματά τους και οι επενδυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους μεμονωμένους στόχους, την ανοχή κινδύνου και τον επενδυτικό τους ορίζοντα όταν επιλέγουν την κατάλληλη προσέγγιση. (James A. Weber 2020)

4.3.1 Στρατηγική Ουδέτερης Αγοράς (Market Neutral Strategy)

Μια πολύ ιδιαίτερη κατηγορία ενεργητικής στρατηγικής διαχείρισης είναι η στρατηγική ουδέτερης αγοράς (Market Neutral Strategy). Επιδιώκει να δημιουργήσει αποδόσεις εκμεταλλευόμενη τις σχετικές κινήσεις των τιμών μεταξύ διαφορετικών τίτλων, διατηρώντας παράλληλα μια ουδέτερη θέση στη συνολική αγορά. Ο στόχος αυτής της στρατηγικής είναι να δημιουργήσει σταθερές αποδόσεις ανεξάρτητα από την κατεύθυνση της ευρύτερης αγοράς (Fund και Hsieh 1999)

Μια στρατηγική ουδέτερη για την αγορά περιλαμβάνει τη λήψη θέσεων τόσο long όσο και short σε διαφορετικούς τίτλους με στόχο το κέρδος από τη σχετική απόδοση αυτών των θέσεων. Έχοντας μια ισορροπημένη έκθεση τόσο σε θέσεις long όσο και σε short, η στρατηγική στοχεύει στην εξάλειψη της έκθεσης σε συστηματικούς παράγοντες κινδύνου, όπως οι συνολικές κινήσεις της αγοράς.

Ο πρωταρχικός στόχος μιας στρατηγικής ουδέτερης για την αγορά είναι να δημιουργεί θετικές αποδόσεις μέσω επιδέξιας επιλογής ασφάλειας και αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνου, αντί να βασίζεται σε ευρείες κινήσεις της αγοράς. Η στρατηγική επικεντρώνεται συνήθως στην εκμετάλλευση των αναποτελεσματικών τιμών ή των εσφαλμένων τιμών σε συγκεκριμένους τίτλους, τομείς ή αγορές.

4.3.2 Buy and Hold

Η στρατηγική αγοράς και διακράτησης είναι μια μακροπρόθεσμη επενδυτική προσέγγιση που περιλαμβάνει την αγορά περιουσιακών στοιχείων, όπως μετοχών ή αμοιβαίων κεφαλαίων, και τη διατήρησή τους για εκτεταμένη περίοδο, συχνά για χρόνια ή και δεκαετίες. Αυτή η στρατηγική βασίζεται στην πεποίθηση ότι, με την πάροδο του

χρόνου, η αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα ανατιμηθεί, οδηγώντας σε σημαντικά κέρδη στη συνολική αξία του επενδυτικού χαρτοφυλακίου.

Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα της στρατηγικής αγοράς και κράτησης είναι η απλότητά της. Οι επενδυτές δεν χρειάζεται να παρακολουθούν στενά τις διακυμάνσεις της αγοράς ή να κάνουν συχνές συναλλαγές. Αντίθετα, μπορούν να επικεντρωθούν στους μακροπρόθεσμους οικονομικούς τους στόχους και να αφήσουν τις επενδύσεις τους να αυξηθούν με την πάροδο του χρόνου. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα επωφελές για άτομα που μπορεί να μην έχουν το χρόνο ή την τεχνογνωσία να διαχειριστούν ενεργά τα χαρτοφυλάκια τους. (Shiller, R. J. 2016)

Ένα άλλο πλεονέκτημα της στρατηγικής αγοράς και διατήρησης είναι η δυνατότητα για υψηλότερες αποδόσεις. Διατηρώντας περιουσιακά στοιχεία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, οι επενδυτές μπορούν να επωφεληθούν από τη δύναμη των σύνθετων αποδόσεων. Αυτό σημαίνει ότι όχι μόνο κερδίζουν τόκους για την αρχική τους επένδυση, αλλά και για τους τόκους που κέρδισαν σε προηγούμενες περιόδους. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της συνολικής αξίας του επενδυτικού χαρτοφυλακίου με την πάροδο του χρόνου.

Ωστόσο, η στρατηγική αγοράς και διατήρησης δεν είναι χωρίς κινδύνους. Οι διακυμάνσεις της αγοράς και η οικονομική ύφεση μπορεί να προκαλέσουν μείωση της αξίας των επενδύσεων, οδηγώντας δυνητικά σε σημαντικές απώλειες για τους επενδυτές. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό για όσους βρίσκονται κοντά στη συνταξιοδότηση ή έχουν μια πιο συντηρητική επενδυτική προσέγγιση. (Bogle, J.C. 2007)

Για να μετριάσουν αυτούς τους κινδύνους, οι επενδυτές μπορούν να διαφοροποιήσουν τα χαρτοφυλάκιά τους επενδύοντας σε διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, όπως μετοχές, ομόλογα και ακίνητα. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στην κατανομή του κινδύνου σε διαφορετικούς τύπους επενδύσεων και να μειώσει τον αντίκτυπο οποιασδήποτε επένδυσης στη συνολική αξία του χαρτοφυλακίου. (Malkiel, B. G. 2012)

4.3.3 Moving Average

Ο κινητός μέσος όρος είναι ένας στατιστικός υπολογισμός που χρησιμοποιείται για την ανάλυση δεδομένων για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Χρησιμοποιείται συνήθως στα χρηματοοικονομικά και οικονομικά για την εξομάλυνση των διακυμάνσεων και τον εντοπισμό τάσεων στα δεδομένα χρονοσειρών. Ο κινητός μέσος όρος υπολογίζεται λαμβάνοντας τον μέσο όρο ενός συνόλου τιμών για έναν καθορισμένο αριθμό περιόδων και στη συνέχεια μετατοπίζοντας τον υπολογισμό προς τα εμπρός κατά μία περίοδο τη φορά.

Οι κινούμενοι μέσοι όροι χρησιμοποιούνται συχνά στην τεχνική ανάλυση για τη δημιουργία σημάτων συναλλαγών και τον προσδιορισμό των επιπέδων υποστήριξης και αντίστασης. Οι traders χρησιμοποιούν κινητούς μέσους όρους για να καθορίσουν εάν μια μετοχή ή ένα περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται σε ανοδική ή καθοδική τάση. Όταν η τιμή υπερβαίνει τον κινητό μέσο όρο, μπορεί να υποδηλώνει σήμα αγοράς, ενώ ένας σταυρός κάτω από τον κινητό μέσο όρο μπορεί να υποδηλώνει σήμα πώλησης

4.4 Είδη Στρατηγικών Επενδύσεων

4.4.1 Γενικά

Μια πρώτη κατηγοριοποίηση των επενδυτικών φιλοσοφιών είναι σε αυτές που προσπαθούν να εκμεταλλευτούν ανωμαλίες ολόκληρης της αγοράς σε κάποιες χρονικές στιγμές (market timing) και σε αυτές που αναζητούν υποτιμημένες μετοχές (security selection).

4.4.2 Ο χρονισμός της αγοράς (**market timing**)

Είναι μια στρατηγική που χρησιμοποιούν οι επενδυτές για να προβλέψουν και να επωφεληθούν από τις βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στη χρηματιστηριακή αγορά. Περιλαμβάνει τη λήψη αποφάσεων με βάση την αντιληπτή κατάσταση της αγοράς, με στόχο τη μεγιστοποίηση των αποδόσεων με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση των κινδύνων. Αυτή η στρατηγική μπορεί να εφαρμοστεί σε διάφορα επενδυτικά μέσα, όπως μετοχές, ομόλογα και αμοιβαία κεφάλαια.

Οι επενδυτές που εφαρμόζουν το χρονοδιάγραμμα της αγοράς παρακολουθούν στενά τους οικονομικούς δείκτες, τις οικονομικές ειδήσεις και τις ιστορικές τάσεις για να εντοπίσουν πιθανές ευκαιρίες και κινδύνους. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν τεχνική ανάλυση, η οποία μελετά δεδομένα του παρελθόντος της αγοράς για να προβλέψει τις μελλοντικές κινήσεις των τιμών. Αυτοί οι επενδυτές στοχεύουν να αγοράζουν όταν πιστεύουν ότι η αγορά είναι υποτιμημένη και να πωλούν όταν πιστεύουν ότι είναι υπερτιμημένη.

Ωστόσο, ο συγχρονισμός της αγοράς μπορεί να είναι δίκοπο μαχαίρι. Ενώ μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικά κέρδη σε σύντομο χρονικό διάστημα, εκθέτει επίσης τους επενδυτές στον κίνδυνο να χάσουν πιθανά κέρδη και να υποστούν ζημιές σε περιόδους αναταράξεων της αγοράς. Επιπλέον, οι συχνές συναλλαγές μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα υψηλότερο κόστος συναλλαγής, το οποίο μπορεί να αντισταθμίσει τυχόν πιθανά κέρδη από τη στρατηγική.

Παρά τους κινδύνους αυτούς, ο συγχρονισμός της αγοράς παραμένει μια δημοφιλής στρατηγική μεταξύ μεμονωμένων και θεσμικών επενδυτών. Ορισμένοι υποστηρικτές υποστηρίζουν ότι μπορεί να είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου κάποιου και τη διαχείριση της έκθεσης σε κίνδυνο. Ωστόσο, οι επικριτές υποστηρίζουν ότι η σταθερή πρόβλεψη των κινήσεων της αγοράς είναι ένα αδύνατο κατόρθωμα και ότι ο συγχρονισμός της αγοράς οδηγεί συχνά σε υποαπόδοση σε σύγκριση με στρατηγικές παθητικής επένδυσης, όπως τα αμοιβαία κεφάλαια δεικτών.

4.4.3 Η επιλογή χρεογράφων (**security selection**)

Αναφέρεται στη διαδικασία επιλογής συγκεκριμένων τίτλων, όπως μετοχών, ομολόγων ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, που θα συμπεριληφθούν σε ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Ο στόχος της επιλογής χρεογράφων είναι να προσδιορίσει τις επενδύσεις που θα αποφέρουν την υψηλότερη απόδοση, ενώ θα διαχειρίζονται αποτελεσματικά τον κίνδυνο. Υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη οι επενδυτές όταν λαμβάνουν αποφάσεις επιλογής χρεογράφων. Αυτοί οι παράγοντες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ευρέως σε δύο κύριες προσεγγίσεις: θεμελιώδη ανάλυση και τεχνική ανάλυση.

- Θεμελιώδης Ανάλυση

Η θεμελιώδης ανάλυση περιλαμβάνει την αξιολόγηση της εγγενούς αξίας ενός τίτλου με ανάλυση διαφόρων χρηματοοικονομικών και μη παραγόντων που σχετίζονται με την υποκείμενη εταιρεία ή περιουσιακό στοιχείο. Αυτή η προσέγγιση εστιάζει στην κατανόηση της οικονομικής υγείας της εταιρείας, του επιχειρηματικού μοντέλου, της ανταγωνιστικής θέσης, των τάσεων του κλάδου και των μακροοικονομικών παραγόντων.

Οι επενδυτές που χρησιμοποιούν θεμελιώδη ανάλυση εξετάζουν οικονομικές καταστάσεις, όπως καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων, ισολογισμούς και καταστάσεις ταμειακών ροών, για να αξιολογήσουν την κερδοφορία, τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα της εταιρείας. Αναλύουν επίσης ποιοτικούς παράγοντες όπως η ποιότητα διαχείρισης, τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, το ρυθμιστικό περιβάλλον και η δυναμική της αγοράς.

Βάσει αυτής της ανάλυσης, οι επενδυτές καθορίζουν εάν ένας τίτλος είναι υποτιμημένος ή υπερτιμημένος σε σχέση με την εγγενή του αξία. Οι υποτιμημένοι τίτλοι θεωρούνται ελκυστικές επενδυτικές ευκαιρίες επειδή έχουν τη δυνατότητα ανατίμησης των τιμών. Οι υπερτιμημένοι τίτλοι μπορεί να πωληθούν ή να αποφευχθούν, καθώς θεωρείται ότι έχουν περιορισμένες δυνατότητες ανόδου.

- Τεχνική ανάλυση

Η τεχνική ανάλυση, από την άλλη πλευρά, εστιάζει κυρίως σε ιστορικά δεδομένα τιμής και όγκου ενός τίτλου. Επιδιώκει να εντοπίσει μοτίβα και τάσεις σε αυτά τα δεδομένα για να προβλέψει τις μελλοντικές κινήσεις των τιμών. Οι τεχνικοί αναλυτές πιστεύουν ότι η συμπεριφορά των τιμών στο παρελθόν μπορεί να παρέχει πληροφορίες για τη μελλοντική δράση των τιμών.

Οι τεχνικοί αναλυτές χρησιμοποιούν διάφορα εργαλεία και τεχνικές, όπως μοτίβα γραφημάτων, γραμμές τάσης, κινητούς μέσους όρους και ταλαντωτές για να αναλύσουν τα γραφήματα τιμών. Ψάχνουν για σήματα που υποδεικνύουν ευκαιρίες αγοράς ή πώλησης με βάση μοτίβα όπως τα επίπεδα υποστήριξης και αντίστασης, ανατροπές τάσεων ή ξεσπάσματα.

Ενώ η θεμελιώδης ανάλυση λαμβάνει μια πιο ολιστική άποψη της αξίας ενός τίτλου με βάση τα βασικά του στοιχεία, η τεχνική ανάλυση ασχολείται περισσότερο με τις βραχυπρόθεσμες κινήσεις των τιμών και το κλίμα της αγοράς. (Damodaran A, 2002).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ξυδώντας, Π., Ψαρράς, Ι., Ζαπουνίδης, Κ., 2010. Σύγχρονη ΘεωρίαΧαρτοφυλακίου. Εκδόσεις Κλειδάριθμος

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Akerlof, G. A., & Shiller, R. J. (2015). *Animal Spirits: How Human Psychology Drives the Economy, and Why It Matters for Global Capitalism*.
2. Bogle, J. C. (2007). *The Little Book of Common Sense Investing: The Only Way to Guarantee Your Fair Share of Stock Market Returns*. Hoboken, NJ: Wiley.
3. Bogle, John C. "The Little Book of Common Sense Investing." Wiley, 2007.
4. Burton, Richard. "The Intelligent Asset Allocator: How to Build Your Portfolio to Maximize Returns and Minimize Risk." McGraw-Hill Education, 2012.
5. Damodaran A., Investment Philosophies, John Wiley and Sons, New York, 2002.
6. De Bondt, L. W., & Thaler, R. H. (1985). Does the Stock Market Overreact
7. Fama, Eugene F. (1970). "Efficient Capital Markets: A Review of Theory and Empirical Work". *Journal of Finance*. 25 (1): 383–417. doi:10.1111/j.1540-6261.1970.tb02581
8. Graham Benjamin, *The intelligent investor*, 2006
9. James P. O'Shaughnessy , *Momentum Investing: An Introduction to Profiting in the Stock Market*"
10. Keays James Steven, *Investment-Centric Project Management: Advanced Strategies for Developing and Executing Successful Capital Projects* (2017)
11. Lo, Andrew (2004). "The Econometrics of Financial Markets". Princeton University Press. ISBN 978-0-691-11714-8
12. Malkiel, B. G. (2012). *A Random Walk Down Wall Street: The Time-Tested Strategy for Successful Investing* (10th Edition). New York: W.W. Norton & Company
13. Malkiel Burton, "A Random Walk Down Wall Street" (1973)
14. Salzinger Mark (2012). *The Power of Investing in a Diverse Portfolio*
15. Sharpe, William F. "Investments." McGraw-Hill Education, 2013.
16. Sharpe, William F. (1964). "Capital Asset Prices: A Theory of Market Equilibrium under Conditions of Risk". *Journal of Finance*. 19 (3): 425–442. doi:10.1111/j.1540-6261.1964.tb01707

17. Shiller, R. J. (2016). Irrational Exuberance (3rd Edition). Princeton, NJ: Princeton University Press.
18. Shiller, R. J. (2015). Irrational Exuberance
19. Tobak Andrew (2015). The Only Investment Book You'll Ever Need
20. Weber A. James (2020). A Practitioner's Guide to Implementing Active Investment Strategies
21. Zweig Jason, "The Devil's Financial Dictionary" (2009)

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.damodaran.com

www.investopedia.com

www.morningstar.com

www.thebalancemoney.com/ The Balance

www.hbr.org/ Harvard Business Review

[www.wsj.com /](http://www.wsj.com/) The Wall Street Journal

www.stlouisfed.org/ Federal Reserve Bank of St. Louis

www.2.deloitte.com/ Deloitte

www.bis.org/ Bank for International Settlements- BIS

www.ecb.europa.eu/ European Central Bank-ECB

www.worldbank.org/ World Bank

www.imf.org/ International Monetary Fund

www.cfainstitute.org/ CFA Institute